

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: De groote Intern. Koloniale Tentoonstelling te Parijs. — Dirk van Hogendorp. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Van onze Adverteerders. — Nagekomen Berichten. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. Berichten der Afdeelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Ned. Indië. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Met pensioen. — Financieele Berichten. — Mutatiestaat van 18 tot 25 Maart 1931.

De groote Intern. Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

In Sprookjesland.

Hoeveel vertellingen, die wij voor een dertig jaar geleden voor sprookjes hielden, hebben wij in den laatsten tijd zien verwezenlijken.

In het water, op den beganen grond en in het luchtruim doen de tegenwoordige uitvinders wonderen. Wij kunnen met onze tegenvoetters draadloos telefonisch spreken of deze in enkele dagen per vliegtuig bereiken. De binnenlanden van Afrika en Azië bergen geen geheimen meer voor ons. Die onmetelijke zandwoestijn, de Sahara, welke slechts een tiental jaren geleden, nog bijna onoverkomelijke bezwaren voor den ontdekkingsreiziger opleverde, wordt tegenwoordig door ongetrainde dames en heeren in auto's van gewoon model doorkruist.

Voor onze medemenschen, die over eene ruime beurs en eenigen tijd beschikken, is geen enkel deel der aarde meer gesloten gebied. Maar zelfs in deze democratische tijden zijn veel geld en vrije tijd daartoe niet eens meer noodig. De radio en de cinema brengen ons, gezeten in een leunstoel, voor weinig geld en in eenige uren alle wonderen der aarde bijna thuis.

Niets is echter volmaakt en daarom is het bezoek aan b.v. eene Oosterschen bazaar of markt nog niet te vergelijken met het zien der weergave daarvan per film en gramofoon.

Welnu, nog slechts zes weken scheiden ons van de officieële opening der groote internationale koloniale tentoonstelling te Parijs, waar wij met een goedkoop retourbiljetje vanuit Holland in één enkel dag het leven en de wonderen in de meest vreemde en uitheemsche deelen der wereld met eigen oogen en ooren zullen kunnen aanschouwen.

Daar nog nooit eene groote tentoonstelling op tijd is geweest, zoo zal die te Parijs hierop ook geen uitzondering maken; wij bevelen daarom de maanden Juli en Augustus voor een bezoek aan.

Deze Parijsche tentoonstelling belooft niet alléén een belangrijk kijkspel te worden, maar eene zéér onderhoudende les in aardrijks- en volkenkunde. Des te merkwaardiger, omdat een bezoek kan samengaan met dat aan eene wereldstad, die haars gelijke ter wereld niet heeft, wat betreft ligging, aanleg, geschiedenis en kunstschaten.

De Internationale Tentoonstelling van Koloniën en Overzeesche Landen te Parijs zal van begin Mei tot einde October 1931 worden gehouden. Zij zal voor het publiek geopend zijn op alle dagen van 10 uur 'smorgens tot middernacht.

Haar oppervlakte bedraagt 110 hectaren, omvattende de grasvelden en boomgroepen in het aan de Porte Dorée grenzende gedeelte van het Bosch van Vincennes en sluit het meer Daumesnil met zijn twee groote eilanden in.

De toegang tot de Tentoonstelling zal mogelijk zijn door talrijke verkeersmiddelen, die haar met het centrum van Parijs zullen verbinden, t.w.:

— een nieuwe lijn van den ondergrondspoor (Métropolitain) vanaf het centrum van Parijs (kruispunt Drouot) naar de Porte Dorée, door welke verbin-

SIMONIS' BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34 - DEN HAAG
OUDSTE SPECIAALZAAK

SOLIDE

OPKLAPBEDDEN
MET KAST VANAF f32.—
GRATIS PLAATSEN

DIVANBEDDEN
VANAF f11.50 5595

ding 80.000 passagiers per uur kunnen verplaatst worden;

— talrijke directe autobus- en tramdiensten; boorddiensten op de Seine, met aansluiting op autobus vanaf de landingsplaats tot aan de Tentoonstelling.

De afstand Opéra—Vincennes bedraagt 1/2 uur per taxi, 20 minuten per ondergrondspoor (métro) en ongeveer 40 minuten per autobus.

Talrijke garages zullen beschikbaar zijn voor de stalling van particuliere automobielen.

Op het terrein der Tentoonstelling zal men als middelen van vervoer vinden: rondrit per spoorlijn, elektrische voertuigen, rollende stoelen, kameelritten, enz. en verschillende vaartuigen van Europeesch en inlandsch model op het meer.

Behalve de Fransche koloniën hebben de volgende landen: België, Italië, Nederland, Portugal en de Vereenigde Staten van N. Amerika een eigen gebouw. De andere landen, w.o. Engeland, zullen slechts vertegenwoordigd zijn in het „Informatie-Centrum”.

De Tentoonstelling als geheel is onderverdeeld in: eene algemeene afdeling (permanent paleis, informatie-centrum, sectie wereldverkeer);

— de secties der verschillende Fransche koloniën en de buitenlandsche secties.

Het Permanent Paleis zal na afloop van de Tentoonstelling gehandhaafd blijven en heeft eene lengte van 83 M. op een diepte van 60 M. Het beslaat een oppervlakte van 6000 vierkante meters en is twee verdiepingen hoog. Het zal eene geschiedkundige tentoonstelling en een samenvatting van het geheele leven der Fransche koloniën herbergen, tevens een feestzaal met 1200 plaatsen.

Het Informatie-Centrum beslaat eene oppervlakte van 19.000 vierkante meters en omvat:

— een ruime hal, waar alle middelen tot internationale voorlichting op groote schaal zullen worden samengebracht (kaarten, ontwerpen, maquettes, brochures, grafieken, foto's, aanplakbiljetten), onafgebroken opgave van de koersen der voornaamste koloniale producten en waarden, leeszaal, loketten van Agentschappen voor toerisme, banken, scheepvaartmaatschappijen, spoorwegen, post, telegraaf en telefoon;

— kantoren, bureaux en speciale stands voor ieder land, waar de bezoekers een snelle en gemakkelijke documentatie geboden wordt (handelsregisters, monsters, enz.) een schouwburg met 1500 plaatsen, waar conferenties, filmvertooningen, galafeesten, radio-uitzendingen en een reeks van groote internationale congressen zullen worden gehouden.

De Fransche industrie en handel zal worden ondergebracht in vier paviljoenen, waarvan het grootste 42000 vierkante meter beslaat. Een der paviljoenen zal worden ingenomen door landbouwproducten en machines, een ander voor het tentoonstellen van koloniale houtsoorten.

Verder zal men in de Algemeene Afdeling vin-

ALLE INLICHTINGEN GRATIS!

VESTIGT U TE HILVERSUM!!

„OLTHOFF'S LAND- & WONINGBUREAU”
LANGESTRAAT 67 TEL. 1763

VRAAGT WONINGGIDS!

5295

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit **Melk en Melkproducten** is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443

DEN HAAG: SCHEVENINGEN:

N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

RESTAURANT EN PENSION BAZARSTRAAT 17-19 DEN HAAG

Het huis voor goed en goedkoop eten

Lunch, Diner en à la Carte
H. WEILEMANN, v/h Chef-Kok „KEMPINSKI”

5419

P. G. C. HAJENIUS OPPERICHT 1826 5467

AMSTERDAM 'S-GRAVENHAGE
Rokin 92/96 Noordeinde 64

SIGAREN SIGARETTEN, TABAK

Instituut Internaat Ind. jongens Hommes Hoogezand Holland

VRAAGT GRATIS PROSPECTUS

5350

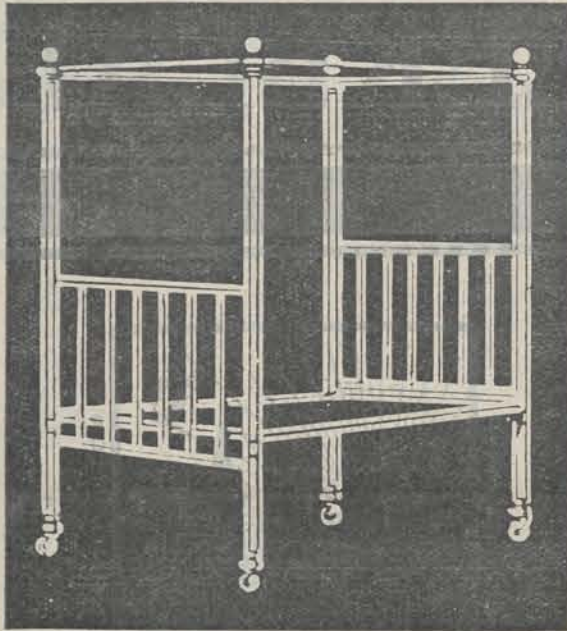
WESSELING & Co. ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

LOUIS KORIJN & Co. Anno 1880 5516

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418
Bijkantoor: 'S-GRAVENHAGE, Mauritskade 1
Telefoon 115960 (3 lijnen)
Haagsche Beurs, Telefoon 110616

EFFECTEN - COUPONS

HET IDEALE TROPENLEDIKANT

voor allen, die naar Indië vertrekken! Prijs vanaf f 21.50
Fa. J. F. HENDRIKS
 GEDEMPTE BURGWAL 65 5042
 DEN HAAG - TELEFOON No. 110786
 Aanbevolen adres door „Oost en West”

LINDAUERS

Wenscht U een goed figuur?

Vraagt dan vak-kundig advies bij den aankoop van Uw CORSET.

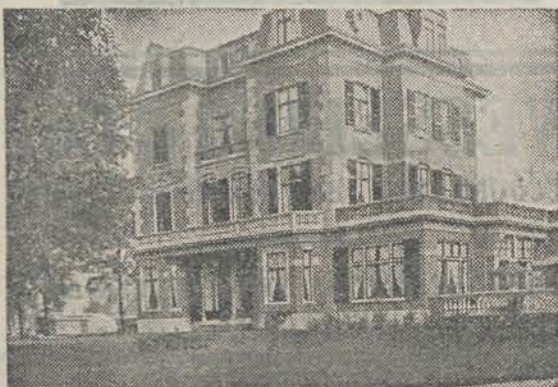
Mevr. De Ridder
 Corsetière

Heerengracht 52a

Tel. 110957 5061

Pension van Bijsterveld

Speciaal adres voor eerste klasse Familiën.
 Bezuidenhout 48-50 — Den Haag
 Chique appartementen met koud en warm stroomend water
 Prima keuken — Privé Badkamers
 Telefoon 771577 5613

— HERSTELLINGSOORD —

„Huize Maria Emalia Dorrepaal”

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden en herstellenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven. Pension f 3.— à f 4.— per dag. Prospectus met alle gewenschte inlichtingen worden, op verzoek, toegezonden door de Directrice: West-Vlietweg 115, Voorburg. 5549

Groote sorteering:
LEDIKANTEN
MATRASSEN
KARPETTEN
LINOLEUM enz.

en voor de Tropen o.a.
LEDIKANTEN met BALDAKIJN
 Tule voor **KLAMBOES** - Kleurechte Gordijnstoffen
 Alleen prima kwaliteiten — Lage prijzen

Den Haag

In de Jan Hendrikstraat

5149

HIER APELDOORN!

LANKWARDEN's Waschindustrie
 „ORA ET LABORATA”

Mevrouw,

Ons agentschap, gevestigd te A'dam (W.) Vespuccistraat 9-13, komt op hieronder aangegeven dagen en plaatsen, met eigen auto's de wasschen afhalen en bezorgen.

MAANDAG Amsterdam (Z.), (O.) en (W.), Den Haag, Leiden en Omstreken en tusschenliggende plaatsen tot en met Bennebroek.

DINSDAG Amsterdam (Z.) en (N.), Zaandam, Heemstede, Aerdenhout, Bentveld en Zandvoort.

WOENSDAG Amsterdam (C.), (O.) en (W.), Haarlem, Overveen, Bloemendaal, Velsen en IJmuiden.

DONDERDAG Amsterdam (C.), 's-Hage, Leiden en Omstreken en tusschenliggende plaatsen tot en met Bennebroek.

VRIJDAG N.-Amstel en Amstelveen.

De wasschen zijn met een week retour. Daar wij overtuigd zijn door een goede behandeling der wasch, tegen concurrerende prijzen, U ten volle te kunnen bevredigen, geven wij op U te bewegen een proef te nemen 50 % reductie op de 1e wasch.

Voor verdere inlichtingen komen wij gaarne even bij U aan. 5314

Telefoon Interc. Apeldoorn 817

Telefoon Amsterdam 83532 — Telefoon Leiden 3022

Telefoon Haarlem 11759 — Telefoon Zandvoort 279

TELEF. DEN HAAG 335086

MÄHLERS BANK N.V.

Opgericht 1907

AMSTERDAM

Telef. nos. 42852 (3 lijnen) 5056
 32982
 32985 Telegram-Adres: **STEADYON**
 33487

COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN

Door onze uitgebreiden Effectenvoorraad zijn wij in de gelegenheid bijna alle fondsen op den dag van aankoop zelf te expedieren

Beleggingsadviezen

Weekbericht op aanvraag gratis

Geen Handelscrediet

Rek.-Courant-, Provisie- en Kostenvrij

Op 31 December 1930 waren fondsen tot een waarde van f 2.655.000.—, gerekend naar de koersen van dien dag, bij ons voor derden in administratie.

GRONINGEN

N.V. Bemiddelings-Kantoor

Directeur R. VOS Sr.

Z.Z. Vischmarkt 14a. — Tel. 624.

Woningbureau 5395

Assurantiekantoor

Adviezen

Informatiën

Vraagt gratis toezending Woninggids

K. TIKTAK'S

DANKT SUCCES AAN PRIMA KWALITEIT

AMSTERDAM

GRONINGEN

OPGERICHT 1870

5392

C. VAN KAMPEN

Behangerij — Stoffeenderij
 Verhuizingen 5037

Badhuisweg = APELDOORN

NEDERLANDSCH INSTITUUT

voor Pränische, psychische en methaphysische therapie.

Directeur: **JOHAN BORGMAN.**

Behandeling met kleurenlicht, hoogtezon, diathermie, massage, electr. bestraling. — Kruidenbehandeling.

— Raadgevingen ook schriftelijk — 5463

Internationaal Bureau voor occulte levens-adviezen.

Spreekuur 's Zaterdagmorgens van 9-12 uur of volgens afspraak Prinsengracht 1009, Amsterdam. Tel. 34526.

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN

„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect. Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.

Toonkamers: 5484

WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

KAWEE'TJES

APELDOORN

ELECTRISCHE MEUBELFABRIEK

H. SCHUILENBURG en L. v. d. VLIET 5317

Complete Meubeleering volgens opgaf en tekening
 Kanaalstraat 21 — APELDOORN

H. BENNINK, Hoofdstraat 157, Apeldoorn

Boter- en Kaashandel — Telefoon 169

Het adres voor inderdaad fijne KAASSOORTEN.

Zowel inlandsche als buitenlandsche soorten.

Roomboter steeds versch voorradig. — Groote keuze Comestibles en Fijne Vleeschwaren. — Kaasverzending naar de tropen. Goede overkomst gegarandeerd. 5513

den: zendingspaviljoenen van alle geloofsbelijdenissen; een paviljoen der schoone kunsten (de koloniale kunstenaars van dezen tijd) en een legerpaviljoen.

De Fransche koloniën zullen elk op het haar toegewezen terrein een geheel bieden van paviljoenen, attracties van allerlei aard (b.v. restaurants) en voorstellingen-in-beeld, die de meest karakteristieke zijden van het haar kenschetsende uiterlijke en economische leven zullen weergeven.

Eenige der meest origineele opstellingen zijn een Koningspaleis der Hova-dynastie (Madagascar), de Tempel van Angkor Vat (Indo-China) met eene oppervlakte van 1500 vierk. meter, het paviljoen Tunis, de weergave van een der schoonste paleizen van Marrakesch (Marokko) en de moskee van Djenné (Fransch West-Afrika).

Wat de buitenlandsche secties betreft, komen België met een groot paviljoen van de Congo, ons land en Italië, dat aan de oevers van het meer Daumesnil een weergave geeft van de Basiliek van Septimus Severus in Tripolitanië en van de Zeven Torens van het eiland Rhodes, het best voor den dag.

Op de vlakte van Gravelle is een groot dierenpark aangelegd, waar alle soorten roof- en uitheemsche dieren, niet in nauwe kooien, doch in de openlucht, volgens het Hagenbeckstelsel, zullen worden ondergebracht.

De twee eilanden in het meer Daumesnil zullen de attracties herbergen, waar voornamelijk het leven in de oude Fransche koloniën van de XVIIIe eeuw aanschouwelijk zal worden gemaakt. Verder zal men er door inlandsche theaters van uitheemsche voorstellingen, dansen en muziek kunnen genieten.

Filmvertooningen, met zorg gekozen, zullen gratis of tegen zeer matige entreeprijzen in de groote zaal van het „Informatie-Centrum” of wel in de hallen van iedere sectie worden gehouden. So K.M. film werden daartoe in de laatste maanden in de Fransche koloniën opgenomen. Voor buitenlandsche voortbrengselen op dit gebied zullen bioscoopzalen ter beschikking worden gesteld.

Op het terrein der Tentoonstelling zullen natuurlijk vele feestelijkheden plaats hebben, wij noe-

SCHRÖDER

GROENMARKT DEN HAAG
TELEFOON 1-1-6-1-7-3 5506

LAKMEUBELLEN
IN KLEUR NAAR KEUZE VOOR
SLAAP- en KINDERKAMER

OPKLAPBARE
WANDBEDDEN
IN HET BETERE GENRE

DE NIEUWSTE DESSINS IN
SPREIEN

WASCHBARE VLOERKLEEDJES

men o.m. militaire festiviteiten (fantasias van Spahis), sport- en vliegfeesten, Noord-Afrikaansche, Aziatische en Creoolsche feesten, mode- en versierings-shows. Deze feestelijkheden zullen grootendeels 's avonds en voornamelijk op den voorhof van den prachtigen Tempel van Angkor en aan de oevers van het meer Daumesnil, dat schitterend verlicht zal worden, worden gehouden.

Door een twaalftal groote restauraties, w.o. eenige populaire en een tweetal luxe-restaurants zal voor den inwendigen mensch worden gezorgd, terwijl ook in alle koloniale en buitenlandse secties uitheemse eetgelegenheden zullen zijn.

Nu reeds is het effect der paleizen en paviljoenen zoo mooi, dat ik, vooral als in Mei de inboorlingen zelf met de weergave van hunne dorpen en bazars er bij komen, deze tentoonstelling gaarne een „spreekjesland” zou noemen.

Wat betreft productie, handel en industrie, zal deze Koloniale Tentoonstelling gelegenheid bieden voor economische aanknoopingspunten tusschen alle volkeren en door vele congressen op verschillend koloniaal gebied zal men van elkanders streven en methoden kennis kunnen nemen.

J. THIERRY KEMPF.

Parijs, 18 Maart 1931.

Dirk van Hogendorp

(1761—1822)

I.

In de bibliotheek van het Koloniaal Instituut te 's-Gravenhage hangt het portret van *Dirk van Hogendorp*, wiens levenslot, evenals dat van zovele krachtige, naar voren dringende mannen — en vrouwen — een drama is geweest.

„Officier van land- en zeemacht, Indisch gezaghebber, gezant in Rusland en Oostenrijk, minister van Oorlog, Generaal in het leger van Napoleon, Gouverneur van Hamburg — eindelijk balling in Brazilië.”

Aldus schetst S. Kalff in korte punten den levensloop van Dirk van Hogendorp, broeder van Gijsbert Karel.

Variatie genoeg, zal men bereid zijn te zeggen. Maar Dirk van Hogendorp leefde dan ook in het bewogen tijdperk, dat aanving met de groote Fransche Revolutie van 1789, en dat — voor Nederland — eindigde met het Koningschap van Willem I.

Hij zelf zegt, in zijne „Mémoires” (in 1887 uitgegeven door zijn kleinzoon Graaf D. C. A. van Hogendorp):

(Mais) j'ai vécu à une époque si méme-
rable, et le cours des événements m'a approché
de tout de personnes marquantes au milieu

des circonstances les plus difficiles, que mes
souvenirs volent, je crois, la pleine que je
me donne de les recueillir ici....

Inderdaad is dat ook zoo. De lezing van zijn Gedenkschriften is hoogst belangwekkend. Alleen is het ook hier noodig ze, ten opzichte van sommige voorstellingen van menschen en gebeurtenissen, te lezen cum grand salis. Maar dat is met alle Gedenkschriften het geval en vermindert o.i. geenszins hunne bijzondere beteekenis.

Het is Dirk van Hogendorp eenigszins gegaan als Daendels. De laatste stierf als Gouverneur van de Westkust van Afrika — een soort uitbanning — aan kortsen.

De eerste had een einde dat zoo mogelijk nog eenzamer en nog meer verlaten was.

Van dat einde vertelt S. Kalff in, zijn reeds geciteerde, schets Dirk van Hogendorp (Indische Gids 1896, I.):

Daar (de omstreken van Rio de Janeiro, waar hij sedert 1822 woonde) ontmoette hem de Fransche geleerde Arago. Hij zag aan den wand der kluis het levensgroot olieverf portret van den schitterenden Divisie-Generaal, hij vond in Dirk van Hogendorp een grijsaard, geteisterd door de jaren, huiverend van de Brazi-liansche koorts, het gelaat doorgroefd van de vermoeienissen des oorlogs, maar dieper nog van het leed, 't welk de menschen hem hadden aangedaan. De haat en het ongeluk hadden hem vervolgd, de laster had hem het kleed geleverd, en ook, hij droeg het wicht van eigen misplagen, eigen tekortkomingen; thans zou het niet lang meer duren. Hij zocht de fortuin niet meer; hij zocht de rust.

Niemand echter zou hem dat lot voorspeld hebben in den aanvang zijns levens.

Hij was de oudste van de zes kinderen van Van Hogendorp en freule Zwier van Haren. Rijk, aristocratisch, vurig oranjegezind, vestigde de familie Van Hogendorp zich te 's-Gravenhage. Het hoofd was Schepen van Rotterdam en lid van de Provinciale Staten.

Financieele achteruitgang noopte hem evenwel z'n fortuin in de Oost te herstellen. (1773). Machtige invloed — z'n vrouw was een vertrouwde van Prinses Wilhelmina, Gemalin van Willem V — bezorgde hem den post van Resident van Rembang. Een der beste van Indië. Dat kon toen nog, zegt Kalff. En wij voegen er bij — ook thans. Al is het dan waar, dat Indië in de XXe eeuw op gansch andere wijze werd bestuurd, dan op het laatst der XVIIIe eeuw, toen eigenlijk iedereen begon te gevoelen dat de bestaande orde van zaken, zoowel hier als in Indië, haar langsten tijd had gehad en moest gehad hebben. Inmiddels moest voor het gezin gezorgd worden.

Dirk en zijn — een jaar jongere — broeder Gijsbert Karel, bekwamen een plaats als cadet in het leger van Frederik de Groot. Natuurlijk almede het werk van een zelfden machtigen invloed.

Dirk's Pruisische loopbaan is kort geweest. Op 11 à 12 jarigen leeftijd in dienst getreden, werd hij in 1780 luitenant, na den korten oorlog van 1778 tegen Beieren te hebben medegemaakt in eenige onbeduidende gevechten. Hij stond bekend als een bekwaam militair met helderen geest. Na een twist met een mede-officier, werd hij in een duel gewond en wist daarvan een voorwendsel te maken om eervol ontslag te vragen. Wat hem gegeven werd met den rang van *kapitein* (1782). In het vaderland teruggekeerd, was de vraag: *Wat nu?*

Er werd een weg gezocht en gevonden om hem bij de Marine te doen overplaatsen. Daar kon men heel goed bekwame officieren gebruiken — al was het dan ook dat de zeemanschap ontbrak. Dat kon onderweg op de zeer lange reizen per zeilschip uitstekend geleerd worden, voor wie ijverig was en wetenschappelijke kennis meebracht. En dat laatste was het geval met Dirk van Hogendorp.

Hij werd tweede commandant van de marinesoldaten van het escader van Admiraal Van Braam, dat de Fransche vloot van De Suffrey in de Indische wateren zou gaan versterken. De vierde Engelsche oorlog was juist uitgebroken (1781) en wij waren toen de vrienden van Frankrijk dat de Amerikanen in hun strijd tegen Engeland steunde.

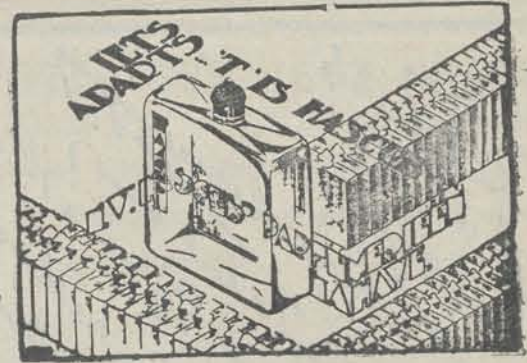
Zoo zou deze Van Hogendorp dan het tooneel gaan betreden, waarop hij een belangrijke rol bestemd was te spelen.

II.

Het is niet onverschillig te zien welken indruk hij op zijn omgeving maakte.

Kalff teekent dien indruk met de volgende schets:

Zijn (Dirk's) eigenhandig opgestelde levensbijzonderheden doen vermoeden, dat hij in dit tijdperk zijns levens een jonkman is geweest, geknipt naar het model van honderd andere adellijke fortuinzoekers. Hij had z'n duels gehad en zijne minnarijen, hij had met „irreverente piopoosten” zijn superieuren aangedurfd, zich stout bij den beker getoond en naarstig aan het verkeersbord; hij liep hoog met de nieuwere uit Frankrijk overgeplante

5606

Stookt „WALES” ANTHRACIET „ABERPERGWM”

Afm. 20/30 m.M. . . . f 2.75 p. H.L.
" 30/45 m.M. . . . f 3.— p. H.L.
Vraagt prijsopgave. 5052

1e kwal. Duitse Giet- en Brechcokes.

Fa. Klinkenberg & Co.'s Kolenhandel

Tel. 12133 Westerdijk 54-56 Tel. 12133
UTRECHT

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE

BELASTINGADVISEUR

WIJNSTRAAT 91, ROTTERDAM

TELEFOON 54780

VOORLICHTING EN BIJSTAND IN ALLE
FISCALE AANGELEGENHEDEN

5615

Japon- of Mantelstoffen noodig?

Alleen bij: 5257

S. J. DE GROOT

Wagenstraat 48a - Telef. 115177

Hobbemastraat 47 - Telef. 331601

DEN HAAG

WAAROM??

gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622

Verkoophuis

101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG

F. J. POT, Dir.

Ingenieurs-Bureau M.E.T.H.A.

NOORDEINDE 150a — Tel. 113815

Het Bureau voor Radio en Koppers-
busch Gasfornuizen. 5181

„HERA” Waschmachines.

Electrische Kachels en Haarden.

Philips Hoogtezon Lampen. Stofzuigers.
Desgewenscht gemakkelijke betaling.

Bezoekt onze Showrooms.

Wegens vertrek

tegen 1 Mei in zijn geheel ter overn. van Indische familie drie maanden gebruikte moderne Inboedel, alles compl. met piano, badk., geysers, v. wascht., schitterend mod. slaapk., salon- en eetk. ameubl. met naar verkiezing overname 8 maanden huurcontract, benedenhuis goeden stand, Duinoord-kwartier. Woning ingericht voor 5 personen. Huur f 50.—. Geen tusschenpersonen. 5057

Brieven 2e Schuytstraat 91, Den Haag.

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX

BEËEDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEEN VOOR UITVIN-
DINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN
FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5415

den Haag 26
Kasparlaan 26
Tel. 11 4574
Haagsche
Schoolvereniging
Opleidingschool voor
Binnen, Eijum. 1/1928
Moderne methodes
Kleine klassen
Dir. J. J. J. J.

5139

begripen, was fier op zijn grafelijken(?) naam en prikkelbaar op het punt van eer, met iets van de stijfheid welke het Friesche bloed zijns grootvaders verried. In dienst vertoende hij den „jeune mousquetaire“; daarbuiten het „zomerkapelleken“, gelijk onze vaders het uitdrukten.

Aldus kwam hij in Indië aan. Van Braam's doel was evenwel veranderd. De vrede met Engeland was gesloten en onze vloot zou slechts te doen krijgen met den inlandschen vijand.

Op de lange reis — hij had ook geruimen tijd aan de Kaap vertoefd — had Dirk van Hogendorp zich ook — met goed succes, zooals hij mededeelt — geoeft in de astronomische kennis, die voor een zeeofficier onontbeerlijk is. Te Batavia vond hij (Maart 1784) zijn vader terug. Elf jaren tevoren had hij hem het laatst gezien als „een nog krachtige huisvader, schitterende figuur in de Haagsche samenleving“. Hij zag hem terug als een getaanden „oudgast, geteisterd door het beruchte klimaat van onrust, gerimpeld door een vroegtijdigen ouderdom.“ Gereed naar Patria terug te keeren. Hij zou hem nooit terugzien. Want zijn's vaders schip ging bij de Kaap te gronde, met al het geld dat deze in Indië had te samen geraapt.

Dirk bleef in Batavia achter, waar het hem aan hooge connectie niet ontbrak. Dank zij zijn „aanbevelingsbrief“ werden de deuren van het landvoogdspaleis en die van de notabelen woningen voor hem geopend.

Stoutweg maakte hij daarvan gebruik om een verloving te beginnen met de 16-jarige jongste dochter van den Gouverneur-Generaal: Mr. Willem Arnold Alting. Wat evenwel afstuitte op diens verzet. Er is later van een huwelijk niets gekomen. Veel tijd om daarover te treuren, had hij niet want Van Braam's escader moest Malakka, dat door de vorsten van Riouw, Siak en Selangor ter zee werd ingesloten en bedreigd, gaan ontzetten. Bij deze gelegenheid onderscheidde zich Van Hogendorp. Maar ook dat hielp niet. Familievereenbetten overigens verder elk huwelijksplan. De jongedochter werd gedwongen „een ander“ te nemen. In 1785 huwde Dirk van Hogendorp daarop met de 14-jarige dochter van den Vice-President in de Bank van Schepenen. Spoedig daarop ging hij over in den civielen dienst der „Edele Compagnie.“

„Veel geluk op z'n schaatsen“ heeft hij daar niet gehad. Benoemd te Bengalen als tweeden resident, liet hij zich spoedig terugroepen. Van de hem voorgespiegelde 40.000 ropijen (Rksd.) bleef niets over. Door oranje's invloed werd hij administrateur van Onrust (de post door zn vader bekleed). Hier kreeg hij gelegenheid fortuin te maken. Hij kweekte zich daar als een *goed dienaar* der Compie. van zijn taak. Maar hij zorgde tevens goed voor zich zelf. Waarin hij overigens gelijk had — vooral in dien tijd en in die omgeving. Maar toen rees tevens „de hervorming van de zaken der Compagnie“ in hem op. Hij zond stukken daarover naar zijn broeder Gijsbert Karel, die ze aan hooge staatsdienaren liet lezen, die ze wél waardeerden. Hij zelf verwachtte er promotie van. Dat en het feit dat hij een machtigen steun van den Prinsstadhouder in den rug had, maakte hem geenszins welgevallig bij de familieregeering, die toen in Indië de lakens uitgaf. Zijn geschriften naar Patria deden hem te Batavia kenmerken als een sloopster.

Evenwel gelukte het hem een post van Gouverneur van Oost-Java te verkrijgen. Het hevige verzet, vooral van de zijde van den schoonzoon van den G.-G., Siberg, was vruchteloos gebleven, omdat de denkbeelden, die in Patria ontkiemden zeer gericht waren tegen familie- en cliënkeregeering. Bovendien was de bekende commissie ter bestudeering van de zaken der Compie. in Indië op komst.

Later gelukte het aan den G.-G. Alting hun invloed zeer te neutraliseeren. In elk geval: op het eind van 1793 vertrok Van Hogendorp naar zijn post.

Maar het zou op dien post wezen, dat zijn koloniale loopbaan een droevig einde vond.

III.

Wij zijn hier aangekomen op het belangrijkste oogenblik van het leven van den man, aan wien dit artikel gewijd is.

Er werd toen beslist over zijn verdere toekomst — want de gewichtige betrekkingen, die hij later heeft bekleed, konden geen van alle een afdoende levensoplossing zijn. Hij heeft dat, evenals Daendels, ervaren.

Van Hogendorp ging te Soerabaja al dadelijk de knevelarijen van de bevolking te keer, door zijn weigering zich door een Chineeschen koopman in rijst te laten omkopen.

Die omkoopung was regel. Zoodanig regel dat de commissie, die eindelijk in Indië was aangekomen, iederen ambtenaar had verplicht een vierde zijner „inkomsten“ als ambtsgeld in de Staatskas te storten. Dat was na 1795 toen de Compagnie meer dan failliet was. v. Hogendorp betaalde voor zijn aandeel vijfduizend rijksdaalders „en dat jaren achtereen“.

Ook overigens toonde zich de nieuwe functionaris een goed, een uitstekend regent en ambtenaar. Maar daarbij bleef zijn belangstelling niet.

Hij had aan de commissarissen-generaal (de commissie) een uitgewerkte memorie ingediend „waarin hij een beter plan van administratie ontvouwde en de mogelijkheid aantoonde het uit te voeren.“

Maar hij had op geduchte wijze stroom tegen. Van de commissarissen-generaal had Frijkennis zich afgescheiden; Mr. Nederburgh was aan zijn mandaat ontrouw geworden; Joannes Siberg — Alting's schoonzoon — was hem bitter vijandig gezind.

De laatste liet zich, toen hij Gouverneur-Generaal was geworden bitter en laetdunkend uit over

zeker *Bericht* door Dirk van Hogendorp, 't welk in zich vervat chimerique denkbeelden, onwaarheden en valsche opgaven, naar het schijnt ingerigt om het gemeen te misleiden, alles en alleen om zich een naam te maken, en met het niet onwaarschijnlijk oogmerk om te worden aangezocht ter uitvoering van plans, die geen ander bestaan vinden dan in de hersens van een schrijver en waarbij hij, Van Hogendorp, niets verliest, wyl volgens zijn voorstel alles op tijd werken moet, en daarna niet weer te herstellen zoude zijn door anderen, die hem kwamen op te volgen, en aan welke al echter de schuld zou worden gegeven van de mislukking.

Wanneer wij daarlaten de beschuldiging door v. H. aan het adres van Mr. Nederburgh gericht — qu'il s'étoit vendu au parti opposé — wat door Van Kampen wordt weersproken — dan blijkt uit het vijandig oordeel van Siberg toch wél, met welk soort tegenstanders v. H. eigenlijk te doen had. De G.-G. Wiese toch liet zich in gelijken geest uit.

Van die vijandige stemming ten opzichte van zijn geestelijk willen, geeft Van Hogendorp zich rekenschap in zijn „Mémoires“.

Het is eigenlijk een bittere aanklacht. Maar wij gelooven — ondanks tegenspraak van latere historische-onderzoekers — dat hij gelijk had, in zijne algemeene karakterontleding van den tegenstand, waarmede hij te worstelen had.

Hij had schrijft hij (des) intentions pures.

Je n'ai voulu que le bien de ma patrie, et celui des habitants de nos possessions Asiatiques. Et pourtant cette conduite désintéressée m'a valu l'inimitié de tous les gens en pouvoir aux Indes, et de tous ceux qui, en Europe, tenoient à l'existence de la Compagnie ou à l'ancien ordre de chose dans la république.

Aan zijn poging om een nieuwen koers aan te nemen, schrijft hij dan ook zijn ongelukken toe. Evenwel heeft hij — als een andere Emile Zola, kunnen zeggen — la vérité est en marche, et rien ne l'arrêtera.

Hij schrijft dat hij zich over den loop van zaken niet beklagt, omdat hij gezien heeft, dat vóór zijn dood, zijn denkbeelden hebben overwonnen en systeem de overwinning heeft behaald. Hetgeen na 1816 in Indië is geschied. Maar Van Hogendorp trad te vroeg op als hervormer.

Want al was het wel waar dat in Patria de nieuwe ideeën, met uiterlijk geweld, zich van de richting des bestuurs meester hadden gemaakt, het was er verre vandaan dat daardoor alle geestelijke tegenstand machteloos was gemaakt.

De V.O.I.C. bestond de facto nog. Zij zou eerst in 1800 feitelijk worden opgeheven, en dus bestonden ook nog de geweldige machten, die zich tegen de nieuwe — zijne — beginselen verzetten.

Van Hogendorp zag in de voltrokken revolutie van 1795 „une chance favorable pour la réforme qu'exigeoient les vices fondamentaux de l'existence de la compagnie, la mauvaise administration et les malversations de ses employés.“

En daarom prees hij aan: het doen verdwijnen van de V.O.I.C.; handelsvrijheid, en een bekwaam gouvernement dat in staat was de ware(?) beginselen der economie politieke te begrijpen.

Men behoeft nog niet erg wereldwijd te zijn, om te begrijpen dat een dergelijk man in Indië

Waar zult gij Uw verlof doorbrengen?

Natuurlijk op de Veluwe!

Beschikbaar compleet gemeubileerde vrije
LANDHUISJES, 5059
met alle comfort en gemak. — Inlichtingen
Landgoed „REFUGIUM“, Elspeet. Tel. 3.

BETALEND LOGÉ

Gelegenheid voor vrijegezelschap om bij arts (Oud-Indisch gast) op eersten stand in Den Haag wonend, zijn verlof in aangename kring door te brengen. Vaste gezelschapsmuziekavonden. Brieven ond. no. 5060 bur. van dit blad, Wagenstraat 37, Den Haag.

DUBÉ TAFELZILVER

Betaling in overleg (ook voor Indië). — Met volle garantie leveren wij direct van fabriek

Complete Cassettes in iedere gewenschte samenstelling.

Zwaar verzilverde Dekschalen, Terrines, Serviezen enz.

Diverse ongevraagde attesten van vele Indische koopers.

Vraagt onverplicht catalogus, zichtzending, betalingscondities (ook voor Indië).

DUBÉ AGENTSCHAP DEN HAAG

Toonkamers Copernicusplein 4. Telefoon 332984

HOOFDKANTOOR ROTTERDAM

5615 Schiekade 190 bij het Hofplein.

Hotel reserveering - Spoorbiljetten

- Passage - 5620

Deskundige adviezen voor reizen door de geheele wereld

N.V. HOLLAND EXPRESS CIE.

Plaats 31, Den Haag - Tel. 117787

te veel was en te veel moest wezen. Ondanks alle, van bovenaf, opgelegde revolutionnaire geste.

Het hemd is nader dan de rok. Wat Van Hogendorp wilde, en dat nog wel uitgesproken door een hoog ambtenaar, streed niet alleen met de denkbeelden van de regeerende kringen in Indië (met die revolutie zou het wel los loopen, wat dan ook geschied is), maar ook met hun dadelijk belang.

Er werd dus gezocht naar middelen om hem zoo spoedig mogelijk te verwijderen.

Het verwondert dan ook niet, te lezen dat Dirk van Hogendorp in 1798 werd gearresteerd op grond van gezochte redenen. Overwegende dat hem niets dan de vlucht openstond, nam hij dan ook zijn maatregelen. Maatregelen, die oogluikend werden begunstigd.

Dat dit alzo gebeurde moest, verwondert hem niet, die weet, dat het te vroeg gelijk hebben de rampspoed is van hem, die zich met de publieke zaak bemoeit.

Alleen het genie heeft het vermogen het juiste oogenblik af te wachten. Op dat oogenblik vallen hem de vruchten vanzelf in den schoot.

IV.

Zoo rest ons dan nog de tweede helft van Dirk van Hogendorp's leven. Wij zullen daarover niet in veel bijzonderheden treden.

Op 40-jarigen leeftijd vluchtte v. H. naar een vaderland, dat in de orkaan van Napoleon meegesleept, zou worden. Desperado's van den hoogen rang van Van H. hadden geen andere uitkomst dan de gunsten te zoeken van de nieuwe heerschers.

Op het lot van Indië heeft v. H. geen grooten invloed meer kunnen oefenen, al maakte het nieuwe bewind in Patria nog gebruik van zijn bekwaamheden.

Onder Koning Lodewijk en onder Napoleon heeft Van Hogendorp de hooge betrekkingen bekleed, die wij reeds genoemd hebben. Hij is alles geweest wat vorstengunst weet te schenken. En Napoleon vooral heeft hem zeer gewaardeerd.

Maar toen eenmaal de ure sloeg dat diens stelsel ineen viel, was het ook met v. H. gedaan. De wanhoopspoging om den keizer te steunen na diens landing te Grenoble, kon daarin geen verandering brengen.

Zijn „Mémoires“ verspreiden daarover geen licht, want deze eindigen met „1814“. Eenigen tijd na Waterloo bleef hij nog te Parijs en scheepte zich toen in naar Brazilië, waar hij in 1822 stierf.

Zoals hij reeds zelf in zijn „Mémoires“ heeft opgemerkt, heeft hij niet te vergeefs geleefd. Als koloniaal hervormer is hij niet de verloren lichtstraal geweest gelijk van Tourgenief voor Rusland gezegd is. Maar het Vaderland is hem niet dankbaar geweest voor wat hij in het belang daarvan voorstond.

VAN MARLE EN BIGNELL

Lange Voorhout 58
's-GRAVENHAGE

KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJVEILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

Van Week tot Week.

Van Maandag 16 tot Zondag 22 Maart.

Na een ernstig debat, dat verscheidene dagen in beslag nam, heeft de Volksraad zich met 13 tegen 5 stemmen vereenigd met de ontwerpordonnantie inzake suikeruitvoer en met den datum van haar inwerking treden op 1 April aanstaande.

Naar verluidt wordt een uitbarsting van den vulkaan Sawoe op het eiland Groot-Sangir binnenkort verwacht en zijn veiligheidsmaatregelen tegen zulk een eventueliteit genomen.

Op een te Soerabaja gehouden groote vergadering van inheemschen, waar dr. Soetomo het woord voerde, hebben de voorzitter en de commissaris van den politieken inlichtingendienst moeten ingrijpen. Dr. Soetomo werd het woord ontnomen en de vergadering gesloten.

Op het besloten ambtenarencongres, onder auspiciën van het V.V.L., waar 26 vereenigingen vertegenwoordigd waren, is omtrent de gezamenlijke actie tegen de dreigende salarisvermindering volkomen overeenstemming verkregen. Een commissie zal de actie voorbereiden.

Groote overstroomingen als gevolg van de hevige regens veroorzaakten in verschillende deelen van West-Java groote schade. Het weg- en spoorwegverkeer werd op verschillende punten gestremd.

Maandagavond werd te Soerabaja het „Al-Islamcongres” geopend. Aanwezig waren o.a. de heeren Van der Plas, van het bureau voor Ind. Zaken, Tjokroaminoto, Salim en Soerjopranoto. De voorzitter van het hoofdbestuur der P.S.I., Sangadje, schetste ontstaan en ontwikkeling dezer organisatie. Afgevaardigden van verschillende organisaties voerden het woord.

Ingesteld is een commissie tot het bestudeeren van de financieele betrekking tusschen het Land en de Zelfbesturen. Benoemd tot lid-voorz. de dir. B.B., tot leden de gouv. der Oostkust van Sumatra, van Celebes en Onderhoorigheden, van Soerakarta en Jogyakarta, de sultan van Langkat, de zelfbestuurder-radja van Bolang Mongandow, het hoofd der afd. bestuurszaken der buitengewonen, de insp. van agrarische zaken, het Volksraadslid Hadiwidjojo te Soerakarta, Pangeran Ario Soeriadiningrat te Jogyakarta, dr. W. J. Beck, ass.-res. ter besch. v. d. regeeringscomm. v. d. bestuurshervorming en A. J. Wamstekker, insp. der gen. thesaurie tot secretaris dr. R. W. J. Reys, hoofdamtenaar der afd. bestuurszaken der buitengewonen.

Mr. C. A. S. M. Martens is afgetreden als voorzitter van den Ned.-Indischen Plantersbond. Mr. C. W. Wormser neemt de functie waar tot de benoeming van een definitieven voorzitter.

Den 20sten dezer had te Batavia de Paleisconferentie plaats met de bestuurshoofden der Buitengewonen in tegenwoordigheid van de leden van den R. v. I., departements-directeuren en andere autoriteiten. De inlichtingen omtrent den

politieken toestand waren uitsluitend gunstig. De dir. v. Fin. besprak de noodzaak tot doelmatige budgetaire voorziening. Ir. E. P. Wellenstein behandelde gewestgewijze den oeconomischen toestand. De algemeene indruk was, dat nergens voedselschaarste heerscht of verwacht kan worden en dat de bevolking zich grootendeels snel heeft aangepast aan het prijspeil der exportprodukten. Alleen de berichten uit Bali en Lombok waren iets minder gunstig. Besproken werden nog de politieele middelen om overlast van buitenlandsche visschers tegen te gaan.

Op de Paleisconferentie met de regenten in West-Java werd de politieke toestand over het algemeen gunstig beoordeeld. De oeconomische toestand wordt zorgwekkend geacht.

De kruiser Pittsburg met den gouverneur-generaal der Filippijnen aan boord is zo dezer te Belawan aangekomen voor een verblijf van drie dagen, daarna zou de kruiser naar Batavia vertrekken.

Met den rang van hoofdamtenaar is tijdelijk ter beschikking van den directeur B.B. gesteld, de ass.-resident ter beschikking van den Resident van Tapanoeli, W. Middendorp. Objectief beschouwd blijkt hieruit toch weder de buitengewone lankmoedigheid der Indische regeering tegenover hare ambtenaren. Toch meenen deze een krachtige agitatie tegen haar te moeten voeren, bij de opdoeming der mogelijkheid, dat de omstandigheden haar zouden dwingen een salarisverlaging in ernstige overweging te nemen; zie onder „Ingezonden”.

Ingediend is een aanvullingsbegroting ter verdere voorziening en voorbereiding van de hervorming van het bestuurswezen in de buitengewonen.

Men verneemt dat de tabaksondernemingen belangrijke wijzigingen brachten in de positie van de hoofdhandels. In de eerste plaats is hun verboden geld te leenen aan de koelies, ten tweed is verboden kwee-kwee (gebak) en andere zaken aan de koelies te verkoopen, ten derde is het verboden aandeel te hebben in toko's op de ondernemingen. Bij overtreding zal de betrokken hoofdhandel op staanden voet worden ontslagen. Het dobbelen gedurende den schuurtijd door Chineezers is eveneens verboden.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

De Boeatan-„Bridge drive” en „West-Indische Week”.

Op Maandagavond j.l. had in „Huize Voorhout” te 's-Gravenhage — dankbaar gebruik makende van de zich daartoe bij uitstek leenende, mooie, groote zalen, uit ongeëvenaarde liefdadige gastvrijheid door den heer Boozen voor het goede doel afgestaan — de door Boeatan, met de hulp eener volijverige commissie, georganiseerde *bridgedrive* plaats, waaraan 'n honderdtal*) spelers en speelsters, deelnamen. Zij zullen zeker geen berouw gehad hebben van hunne offervaardigheid in het belang der Nederlandsch, Oost- en West-Indische kunstvlijt. Want het was ook een recht gezellige avond van genoegelijk samenzijn.

En dank zij ook hunne zoo bereidwillig betoonde medewerking in Boeatan's streven, zal op de a.s. Wereldtentoonstelling te Parijs de fraaie inheemsche kunstnijverheid uit onze koloniën naar waarde uitkomen niet alleen, maar ook aan belangstellenden te koop kunnen worden geboden.

Zooals hier reeds meermaals betoogd is, wordt de door ons Europeanen veelal vroomde kleinkunst meer en meer gewaardeerd, wanneer het in onze eigen omgeving een goede plaats heeft gekregen.

In het te Fort de Kock, naar den eisch vervaardigde, Menangkabausche adathuis, dat nu door Sumatrasche werklieden in het park van Vincennes weder wordt opgebouwd, zal hopelijk de volkskunst tot haar recht komen, maar de groote kosten om alles daarheen te vervoeren, behoorlijk te verzorgen en te beheeren, kunnen niet bestreden worden uit Boeatan's gewone niet al te ruime inkomsten, vandaar dat de buitengewone gaven, zooals die van dezen *bridge-wedstrijd* dan ook met buitengewone erkentelijkheid worden aanvaard. De prijzen voor de winners van den wedstrijd bestonden grootendeels uit kunstvoorwerpen uit de Toonkamers van Boeatan afkomstig, o.a. een paar mooie ikatweefsels en batik, een vruchtenschaal en doosje van zilverdrijfwerk, gecisileerd koperen gebruiksvoorwerpen, gevlochten mandjes en keurige fleschjes melatti- en kemoening-odeur, welke alle ten zeerste in den smaak vielen, niet minder dan de heerlijke Indische gerechten welke gedurende de pauze door de dames van het Comité werden aangeboden, onder de op-

HOTEL DES DEUX VILLES BUITENHOF — 's-GRAVENHAGE

Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN

Kamers met stroomend
water en privé-bad

RESTAURANT DES DEUX VILLES

Groote Zalen en Salons voor
Collations - Diners - Recepties

— Diner Concert — 5104

Uw voordeel is

koopt in Den Haag bij Sanders.

Wij hebben altijd ongeregelde partijen Heeren Tricotgoed, Overhemden, Badgoed, Lingerieën, Mode-artikelen, afkomstig van diverse faillissementen. 5547

— Het spaart U minstens 50 procent —

STATIONSWEG 48

Let op het huisnr. 48 opdat U niet in de verkeerde zaak loopt.

ELEGANT DANSEN

leert U in enkele privé lessen bij:

BRONMEIJERS Dansinstituut

Lange Poten 25 A, Den Haag. Tel. 115550

Spreekuren van 2—6 en 8—10 uur

5587

Prins Mauritschool

der Ned. Herv. Gemeente

RESEDA STRAAT 26 - DEN HAAG

School voor L.O. met 7 leerjaren

Opleiding H.B.S., Gymnasium e.d. in 6 of desgewenscht in 7 jaar

Cursussen in Fransch, Duitsch, Engelsch en Handenarbeid

5628

INGWERSEN & Co.

KEIZERSGRACHT 382 - AMSTERDAM.

Behandelen alle effectenzaken

Adviezen voor belegging

Levensverzekeringen

5479

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

PENSION KLEIN

NICOLAAS WITSEN STRAAT 21

AMSTERDAM Centrum stad

— Telefoon 36398 — 5611

Op alle slaapkamers koud en warm water.
Prima referentiën. Families reductie.
Tramlijnen: 4, 5, 6, 7, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 24, 25.
Halten: FREDERIKS PLEIN en WETERINGSCHANS

Het lokaal voor Wek. Publ. Veilingen

LEIDSCHEGRACHT 76, AMSTERDAM

is een vertrouwde, reeds 30 jaren bestaande Inrichting, voor den verkoop van

Nette Inboedel en Kleeding

TELEFOON 49900 5466

W. J. GERDING & Co.

Makelaars

Zoonoodig verkoop en afrekening binnen één week

TE KOOP BLOEMENDAAL bij Haarlem

wegens sterfgeval vrijstaande VILLA, bev. 8 k., compl. badk., vaste wascht, centr. verw. flinken tuin. Tot opp. ca. 1100 M². Koopsom slechts 40 mille. Meubels evtl ook te koop. BIJ UITSTEK GESCHIKT VOOR REPATRIEERENDEN. Te bez. na aanvraag bij Erven Bonkink, Bloemendaal. 5040

Wat een Prachthanden!

en dat tijdens den schoonmaak

En dit alléén door ze 's avonds in te wrijven met

PUROL

5492

Doos 30 en 60 ct. Bij Apoth. en Drogisten.

RISICO

Het risico voor U alléén te machtig... samenwerking met duizenden anderen is noodig. Levensverzekering is gezamenlijk risico dragen. Inlichtingen

NILMIJ

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN, Plaats 31a 5566

wekkende tonen van Krontjong en Gamelan-muziek. Voor deze laatste had Boeatan enkele zeer mooie gramofoonplaten van het „Koloniaal Instituut” te Amsterdam in bruikleen gekregen, dezelfde die zoo bijzonder goed hebben voldaan, bij de filmopvoering van het „Aardrijkskundige Genootschap”, verleden week in „De Twee Steden” te 's-Gravenhage. Ten slotte betuigde de presidente Boeatan's dank aan het Comité en speciaal aan den heer N. de Laruwière Kraat, bridge-leeraar te 's-Gravenhage, voor diens zeer gewaardeerde, belanglooze hulp tot het doen welslagen van den avond.

De „Indische Week”.

welke thans in de Toonkamers van Boeatan gehouden wordt, trekt veler belangstelling en zal daarom nog enkele dagen verlengd worden.

Niettegenstaande telkens verzoeken daartoe gericht waren tot autoriteiten en particulieren in Suriname en Curaçao, mocht Boeatan slechts zelden voorwerpen van volkskunst uit die koloniën ontvangen. Des te meer waren daarom welkom de door den heer en mevrouw C. L. Tomson uit eerstgenoemd land meegebrachte kunstvlucht-artikelen van Boschnegers en Indianen: fijn vlechtwerk o.a. in den vorm van zeefjes en mandjes, lepels en nappen van kalebas-schaal, aardig versierd, kunstig houtsnijwerk en zeer primitief aardewerk, mooi van kleur en origineel van vorm, koddig zijn vooral de dierfiguren als eenden, kippen, hondjes en dergelijke, die een gewenschte aanvulling vormen van het in Boeatan aanwezige. Reeds uit de verte trekt dit alles de aandacht, zooals 't tentoongesteld is voor het uitstalraam: op den achtergrond de sierdoek, waarop zoo geestig, in kleurig applicatiewerk het jarige negermeisje is weergegeven, dat door hare vriendinnetjes met geschenken wordt verrast. In den linkerhoek, op een verhevenheid: de pop, voorstellende de negerin (cota-Missie) in feestdos, ter eere van Koninginnejaardag en rechts een groote flesch, waarop een Surinaamsch rivier-landschap geschilderd is. Op den bodem liggen de eigenaardige doekjes der negerinnen, welke ieder een specialen naam van symbolische dan wel ironische, soms zeer ondeugende beteekenis hebben, als: „Twee harten gloeiend aaneen gesmeed”, „Geen Roosje zonder Doornen”, „Geloof, Hoop en Liefde”, „Er 'schuilt een addertje onder het Gras”, enz. enz.

Tusschen de verschillende vlecht- en aardewerken, welke soms herinneren aan de oude kleinkunst, o.a. van de Asteken, ziet men de zakdoekjes, kraagjes en kleedjes met fijne open randjes, van z.g. *jils-tirés*-arbeid door behoeftige vrouwen o.a. op Saba vervaardigd, alsook de gele en oranje citrusvruchten, door welke meer doelmatige kultuur de heer Tomson ten stelligste meent, dat Suriname weder tot welvaart zou kunnen komen. Hij geeft zich daartoe veel moeite. De lezers van Het Koloniaal Weekblad zullen zich zijne artikelen desbetreffende herinneren. Thans is hij bezig een prachtcollectie vruchten op „sterk-water” te conserveeren, voor de W.-I.-Afdeling ter Parijsche Tentoonstelling. Zij, die de verschillende vruchten (pompelmoes of *great-fruit* reuze citroen, sucade-vrucht; bittere, zure en zoete oranje-appel) bij Boeatan gezien en geproefd hebben, roemen deze ten zeerste, maar... daar de oranjeappel, gelijk bekend, eigenlijk geen tropische, doch meer een sub-tropische plant is, zal ze voor Suriname nog eenigszins veredeld moeten worden, — o.a. wat het tusschenschot betreft — wil ze ten volle, althans als dessert-vrucht, kunnen concurreren met de beste Spaansche sinaas-appelen. „Het Vaderland” zegt er van:

Surinaamsche Sinaasappelen.

Reeds meermalen hebben wij gewezen op de goede kans, die Suriname maakt door een goed

Wie de Schoen past trekt hem aan in Bronkhorst goedkoopste Schoenenmagazijnen

Vlamingstraat 35
Den Haag 5581

Gedempte Gracht 3 - Theresiastraat 93 - Paul Krugerlaan 15 - Frederik Hendriklaan 234

Bruine Boxcalf Dames mollières met fantasie inzet	4.48
Dames zwarte en bruine lakmollières met cubahak (extra aanbieding)	5.75
Dames lakriemschoentjes met slangenleer en Fransche hak	5.25
Zwarte Boxcalf Jongens mollières vanaf	2.95
Bruine Boxcalf Jongens mollières vanaf	3.45

ALLES GEGARANDEERD

op pooten gezette sinaasappelcultuur. „Thans zijn wij in de gelegenheid geweest den Surinaamschen sinaasappel te proeven, en met de hand op het hart kunnen wij verklaren, dat de Surinaamsche sinaasappel een puik product is: sappig, vleezig en heerlijk van smaak. „Ook in ijs verwerkt is de Surinaamsche vrucht een heerlijke zomersche versnapering.” Boeatan paart, ook in deze „West-Indische week”, — tot het trekken van meerder bezoek en belangstelling — aan de streling van het oog, die van verhemelte en maag, door het aanbieden van gerechten en versnaperingen, nu op West-Indische wijze bereid.

Zooals „De Avondpost” van 20 dezer o.m. schreef:

„Boeatan, die er op uit is de Indische kunstnijverheid onder het publiek te populariseeren, heeft ditmaal de aandacht gevraagd voor onze West-Indische cultuur en een kleine, zeer smaakvolle tentoonstelling ingericht van West-Indische volkskunst en vruchten.

„De interessante tentoonstelling in het achterzaaltje, geeft een rijk beeld van den kunstzin en de nijverheid uit dit schoone gedeelte onzer koloniën. Gedurende deze week zullen de belangstellenden des middags hun kopje thee daar kunnen nuttigen onder genot van een heele boel even exotische als smakelijke lekkernijen.

„Boeatan weet gezellig een gastvrouw te zijn en zij verdient een compliment voor de telkens weer aardige attracties, die zij te baat neemt, om ons nader te brengen tot de cultuur van ons eigen koloniaal bezit.”

Zooals gezegd: de „West-Indische Week” zal nog enkele dagen worden verlengd, in de hoop nog vele belangstellenden te trekken.

Met betrekking tot hetgeen wij verleden week hier schreven, naar aanleiding van de voordracht over de Vrouwenbeweging in Nederlandsch-Indië, door den heer J. Th. Petrus Blumberger in de „Koloniale School voor Meisjes en vrouwen” te 's-Gravenhage, trof ons dezer dagen het volgende Aneta-bericht:

De Indische afvaardiging naar het Vrouwencongres te Lahore.

„Dezer dagen zijn op Java de dames Soenarjati en Santosso teruggekomen, die naar men weet door de Inlandsche vrouwenvereniging naar Lahore in Britsch-Indië afgevaardigd waren ter bijwoning van het All Asiatic Women Congress. Zij hebben de verrassende mededeeling gedaan, dat zij het congres niet hebben bijgewoond, omdat haar gebleken was, dat het met door Britsch-Indische, doch door Engelsche dames op touw gezet was.

Gevraagd, hoe zij dit besluit tegenover de vrouwenverenigingen in Indië zouden motiveren, hebben de dames verklaard, dat zij een vrij mandaat hadden gekregen en daarom geen advies van Java hadden gevraagd. Overigens waren zij er volkomen zeker van, dat haar besluit goedgekeurd zou worden, wijl de inheemsche vrouwenverenigingen in Indië zich van stonde aan tegenover iedere Europeesche organisatie op het standpunt van geen-samenwerking gesteld hebben.”

Een treffende bevestiging dus van de bij bovengenoemde lezing geuite meening: Dat de ware levenskunst der Europeesche vrouw in Indië zich tegenover hare bruine zusters wijselijk moet bepalen tot het betoonen van warme belangstelling en het geven van het goed voorbeeld door haar eigen levenswandel.

*) Gezien de bridgende Indische en oud-Indische gemeente in Den Haag, had dit aantal veel grooter kunnen zijn! Red.

CORRECT DANSEN...?

DANSINSTITUUT
PRIVÉLES BIJ H. J. TIMMER
ARCHIMEDESSTR. 64 Tel. 337007, DEN HAAG
(voorheen gevestigd Koningin Emmakade 133)

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Ned.-Indië en het verdrag van Oslo.

De heer Kiès wees in den Volksraad op de tegenstelling tusschen de pogingen te Genève gedaan om de tolmuren omlaag te halen en de verhooging van de tarieven in Indië. En in dit verband legde hij nadruk op het verdrag te Oslo, in December j.l. gesloten tusschen de drie Noorsche landen, Nederland en België (*Java-Bode*, 14/2). Deze overeenkomst is — volgens den heer Kiès — al dadelijk van groote beteekenis voor de contracteerende partijen zelf in hun onderlingen handelsomzet; maar zij beoogt primair de verwezenlijking van de gedachte van Genève, zij het dan ook nog maar op beperkte schaal. Het spreekt z.i. van zelf, dat het geenszins de bedoeling van de genoemde mogendheden is, om een afgesloten groep te vormen; de toetreding van nieuwe bondgenooten wordt integendeel zeer gewenscht. Het verdrag van Oslo zal dus, ook al zou het tractaat van Genève min of meer papier blijven, in dezelfde richting gaan en alzoo medewerking moeten krijgen van allen, die in waarheid de vredesgedachte voorstaan. In de „Java-Bode” (6/2) vestigde de Brusselsche correspondent de aandacht op een bepaling van het verdrag, volgens welke de contracteerende partijen van Oslo het recht hebben te laten verklaren, dat zij het verdrag wenschen uitgebreid te zien tot haar overzeesche gebieden, koloniën of gebieden, die onder haar mandaat staan. Hier is voor Ned.-Indië uitzicht op deelname aan een grootsche actie. De vijf contracteerende mogendheden hebben gezamenlijk een handelsomzet van ruim 8 % van den wereldhandel; Engeland beheerscht ruim 13, Duitschland ruim 9, Frankrijk ruim 6 en Italië bijna 3 % daarvan. Bij eensgezind optreden zal het bloc van Oslo in de internationale handelsbeweging reeds van groote beteekenis kunnen worden; die invloed zou belangrijk versterkt worden, indien b.v. Ned.-Indië, dat zijn eigen tarieven-politiek voert, zich via Nederland bij het Noorsche bloc kon aansluiten. Resultaat van dit toetreden zou zijn: 1e. verhooging van den invloed van het bloc in internationalen zin voor de bevordering van de vredesbeweging; 2e. bevordering van den handel tusschen Ned.-Indië en de andere contracteerende partijen. Dat moet tot een gezonde en vriendschappelijke wisselwerking voeren. Ned.-Indië wordt steeds sterker en algemeener in de internationale gemeenschap betrokken. De heer Kiès hoopt, dat het Opperbestuur, rekening houdende met deze onze positie, de toetreding van Ned.-Indië tot het verdrag van Oslo zal willen overwegen, teneinde ook ons gebiedsdeel zoo mogelijk te doen bijdragen, waar het geldt de bevordering van het wereldbelang bij uitnemendheid: den wereldvrede.

De *Java-Bode* schrijft voorts over „China” (11/2, 2de bl.), „Amerika in 1477 ontdekt” (5de bl.), „Afghanistan” (13/2, 2de bl.), „Om den Pacific” (3de bl.) en „De Filippijnen” (16/2, 2de bl.), het *Soer. Hbl.* over „België” (9 en 10/2, V.) en „Ontknooping” 13/2, V.).

Effecten.

Naar het oordeel van B. (*Soer. Hbl.* 17/1 t/m 14/2, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht”) zal het een lange smartelijke weg worden, alvorens wij weder in een definitief opgaande lijn zullen gaan, en inmiddels zullen nog heel wat groote teleurstellingen zijn te incasseeren. Australië schijnt vrijwel voor een staatsbankroet te staan. Gelukkig is ons Hollandsch publiek wel niet geïnteresseerd in Australische fondsen, doch een in gebreke blijven van Australië moet verstrekkende gevolgen hebben. Het roekelooze financieele beleid van tal van regeeringen gaat vele perken te buiten, doch het wordt dien regeeringen te gemakkelijk gemaakt door den steun, welken zij ontvangen van bankiers, voor wie het emissiebedrijf een groote bron van inkomsten is. *Britsch-Indië*, dat kort geleden nog een leening heeft geplaatst, heeft opnieuw een leening van 12 miljoen pond sterling uitgegeven, welke zoogenaamd een groot succes is geweest. Doch welk serieus belegger heeft thans gaarne Br.-Indisch staatspapier in zijn portefeuille? Een land, bewoond door honderden miljoenen paupers, met even weinig „backbone” als zoovele andere tropische gewesten, omdat stelselmatig alle aan den grond onttrokken profijt naar 't Westen overgeheveld worden. De zilverprijs blijft dalen; het gevolg zal wel zijn,

INFLUDO

is een wetenschappelijk samengesteld preparaat, dat het verloop van GRIEP en INFLUENZA bijzonder gunstig beïnvloedt. Bij tijdig gebruik zullen gevaarlijke complicaties vermeden worden, of, indien ze toch mochten optreden, een zeer gunstig verloop hebben — Prys £0.90. Vraagt prospectus; verkrijgbaar in elken apothek. —

HANDELSONDERNEMING WELEDA-SHAGE

Vertegenwoordiger voor N.O.I.

5624

Fa. JACOBSON VAN DEN BERG & Co., Soerabaya.

dat ook China plaats neemt in de rij der staten, die in gebreke blijven aan hun verplichtingen te voldoen. Het land is door jarenlang burgeroorlog uitgeput. In Duitsland gaat de ondersteuning van het miljoenenleger werklozen verre uit boven 's lands draagkracht. Frankrijk begint de crisis ook aan den lijve te voelen; de voortdurende toevloeiing van goud heeft inflatie doen ontstaan; de kleinhandelsprizen stijgen even snel als de groothandelsprizen dalen. In Engeland staan groote tekorten te wachten. „The Economist” beveelt aan, dat ministers en parlementsleden het voorbeeld zullen geven van een vrijwillige salarisvermindering, ten einde een algeheele bezuiniging te kunnen invoeren. In de Ver. Staten schijnt nog een enorm bedrag aan „instalment” papier boven de markt te zweven. De toestand in Japan moet buitengewoon slecht zijn; beperking op ieder gebied is het wachtwoord. „The working classes are bearing the burden and it is a very heavy one”. Zoo is het vrijwel over de geheele wereld; herstel kan slechts uiterst langzaam plaats vinden.

Wij verwijzen naar het Soer. Hbl. (11/2 „De goudproblemen”, H. Reynst), het Bat. Nwsbl. (3/2, 4de bl. „De economische toestand”, Van Zalinge) en De Loc. (9/2 „De invoer in 1930”; blz. 19, „Twente en het Britsch textielconflict”; 12/2, blz. 12 „De uitvoer in 1930”; blz. 12 „De tin-situatie”)

De Regeering over de bezuinigings-maatregelen.

De Loc. (12/2, blz. 3, 8 en 34) geeft een uitvoerig verslag van de rede van den heer C. van den Bussche, Dir. v. Fin., in den Volksraad. De Regeering stelt zich voor begin April een buitengewone zitting van den Volksraad bijeen te roepen: 1e. om maatregelen mede te deelen voor verlaging van het uitgavencijfer over 1931; 2e. om voorzover noodig medewerking in te roepen voor maatregelen van algemeene strekking op het gebied der bezoldigingen, die voor herstel van het begrotingevenwicht noodig worden geacht; 3e. om voorzover die algemeene maatregelen samenhangen met de financiële politiek in haar geheel, die politiek nader uiteen te zetten. De Regeering acht het onjuist tot salarisvermindering te besluiten, vóórdat het geheele terrein der bezuinigingsmogelijkheden is overzien. Van het budget der gewone uitgaven, ten bedrage van f 575 miljoen, bestaat f 163 miljoen uit onaantastbare posten van rente en aflossing van schulden, pensioenen, e.d., terwijl van het restant van f 412 miljoen f 206 miljoen uit salarissen bestaat. Wanneer nu het cijfer der uitgaven moet dalen, — en daaraan is in redelijkheid geen twijfel mogelijk — zou het niet aantasten der salarissen moeten voeren tot zeer sterke personeelsinkrimpingen. De nadeelen daarvan zouden ongetwijfeld zeer veel grooter zijn. De Regeering zal ernstig rekening houden met de urgentie van herziening van het B. B. L., zonder de principieel juiste scheiding der schalen A, B en C te doen vervallen. Zij vermoedt echter dat de herziening zeker niet de eerste en eenige maatregel tot vermindering van het aan bezoldigingen betaald bedrag zal zijn. Intusschen zijn er lichtpunten op economisch en financieel gebied, o.a. het onaangetast zijn van de inheemsche productie-sfeer, de potentiële landbouw-energie, enz. Beperking van de buitenlandsche verloven, van de standplaatstoelagen, de overplaatsingen, de ambtstoelagen, den kindertoeslag, de dubbele salarissen en beperking van het aantal gehuwde onderwijzeressen, heeft de voortdurende aandacht, evenals de aansporing om onnoodige personeelsuitbreiding na te laten. De nieuwe klasse-inde-

ling voor het vervoer te water binnen den archipel is gereed. Vast staat reeds dat de ver voortgeschreden ontwikkeling van het belastingstelsel in de richting van redelijke belasting van uitvloeiende winsten, niet mag worden geforceerd, vooral in tijden die voor het grootbedrijf moeten worden beschouwd als de moeilijkste ooit doorgemaakt. Spreker geloof dat de aanstaande tekorten ons zullen noodzaken belangrijke bedragen te leenen voor een doel, waarvoor in beginsel niet mag worden geleend, namelijk voor den gewonen dienst. Dit is een zeer ernstig feit. Uitzetting van den buitengewonen dienst is onder die omstandigheden ontoelaatbaar.

De Loc. (12/2 „De Voorwaarde”) erkent volledig de inderdaad zeer groote moeilijkheden, waarvoor de Regeering zich gesteld ziet. Een zestal desiderata worden door haar vastgesteld, welke h.i. tevens de voorwaarden vormen, waaraan de voorstellen tot verlaging der salarissen van de ambtenaren moeten voldoen, willen zij uitvoering verdienen.

De Java-Bode (11/2, J. E. Jasper) bespreekt de „Nieuwe Verlofsregeling”, de Deli-Crt. (16/2, 2de bl.) de „Klasse-indeeling op K.P.M.-schepen”.

De Poenale Sanctie.

De ontwerpen inzake de wijziging der Koelie-Ordonnanties en de instelling van een Registratiekamer zijn in den Volksraad aangenomen. Thans zal moeten blijken of de bepalingen der nieuwe Koelie-Ordonnantie, welke 1 Juli a.s. van kracht zal worden, in de practijk te verwezenlijken zijn. Dat zal inderdaad alleen de practijk kunnen leeren — meent de Deli Crt. (16/2 „De P. S.”) —. Vast staat dat de ondernemers hun uiterste best zullen doen om de bepalingen der K. O. ook op dit punt geheel na te leven. In de Ordonnantie zijn bepalingen opgenomen, welke ontheffing mogelijk maken. De instelling van de Registratiekamer brengt heel wat voorbereidend werk mee.

De Loc. (12/2, blz. 6 en 35) en het Bat. Nwsbl. (14 en 16/2) geven verslagen van de motie—Stokvis en het Regeeringsantwoord op de opmerkingen van den Volksraad betreffende de Poenale Sanctie.

Suiker-restrictie.

Van de 179 suikerfabrieken op Java hebben zich 119 bij de V. I. S. I. C. O. (Vereeniging van Java-Suikerondernemers ter quoteering van uitvoeren bij internationaal contract) aangesloten en zijn 60 fabrieken tot nog toe afzijdig gebleven (De Loc. 9/2, blz. 11).

Volgens De Loc. (12/2 „Suiker”) is namens de „Visico” tot de Indische Regeering het verzoek gericht om zoo mogelijk vóór 15 Februari een beslissing te nemen op het voorstel, waarbij de suikeruitvoer wettelijk zou worden toegepast. Deze voorstellen zijn voortgekomen uit het internationaal overleg over de Chadbourne-restrictieplannen. De belangen der suikerindustrie voor bevolking en schatkist vormen het motief waardoor in principe de rechtstreeksche bemoeiing der Regeering gewettigd is. Het voorstel om den suikerverkoop aan een licentie-stelsel te binden en den totalen uitvoer tot 2.3 miljoen ton te beperken, is zoo belangrijk, dat zeer zeker de volledigste bestudeering aan de uitvoering moet voorafgaan. Het voorstel is bedoeld als onderdeel eener internationale distributieregeling der suiker, maar eenstemmigheid ontbreekt onder de Java-producenten zelf. Een belangrijke groep opponeert krachtig tegen de plannen en ontraadt de restrictie zoo nadrukkelijk mogelijk, van oordeel dat Java daardoor zijn voornaamste wapen zou verliezen en door eigen verlies dat der concurrenten zou verkleinen. Deze omstandigheid, versterkt door het feit dat de zienswijze der oppositie in suikerkringen op Java veel steun vindt, maakt een zoo snelle ingrijpende beslissing der Regeering ongewenscht. De Regeering heeft dan ook het nemen van een beslissing op dit oogenblik geweigerd, hetgeen geenszins impliceert dat de Indische Regeering tenslotte niet bereid zou zijn om een voorstel in dezen geest in te dienen. Een beslissing voor April moet wel uitgesloten worden geacht; de Volksraad zal over een zoo ernstig onderwerp zich uiteraard terdege willen beraden.

Het Soer. Hbl. (14/2, 2de bl. „Suikersituatie”) voelt wel iets voor het oordeel van een volkomen competent persoon, luidend o.m.: Ook al moge men volstrekt geene begeestering toonen voor het Chadbourne-plan, het schijnt nóg gevaarlijker dit te verwerpen. Niet-beperking van den suiker-export zou beteekenen: verdere inzinking van den prijs en

OUDE JENEVER

VAN BERCKEL & Co., Delft

5590

grootere moeilijkheden bij de beleening. De beperking van den uitvoer is de minste van twee kwade zaken. Men acht voor de Regeering het gevaar, gelegen in afwijzing der beperkingsverzoeken, beduidend grooter dan die gelegen in de aanneming daarvan.

Onderwerpen onder Cultuurzaken te rangschikken, treffen wij aan in de Java-Bode (16/2 „Restrictie und kein Ende”), het Soer. Hbl. (11 en 12/2 „Tabakszorgen”; 5 en 12/2 „Cultuurbelangen”; 13/2, 3de bl. „Werkloosheid op Java”; 14/2 „Br. uit Formosa”; 3de bl. „Inlandsche suikerfabricatie”), de Deli Crt. (9 t/m 14/2, 4de bl. „De econ. ontwikkeling en kolonisatie van Sumatra”) en De Sum-Post (21/2 „De eenzamen” en „Koloniaale Werkers associatie”).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Wij vermelden nog een paar persstemmen over het tegen de 4 P. N. I.-leiders te Bandoeng gewezen vonnis.

Het Organ Boedi Oetomo van Januari wijst, in een artikel met het opschrift „Het volk van Indonesië weent”, er op dat het gansche Indonesische volk, van geheel Indonesië en zij die in den vreemde zitten, om het vonnis hebben getreurd. Schrijver zegt dat hij zich groot voelde bij het vernemen van de duidelijke en ruitelike antwoorden van ir. Soekarno op de vaak niet gemakkelijke vragen van den Landraadsvoorzitter. Hij heeft vertrouwen in het streven van Soekarno c.s. om niet langs den weg van geweld „Indonesia Merdeka” te bereiken, omdat die leiders zeker nog ksatrija-eigenschappen bezitten, waardoor zij zich tegen bloedvergieten zullen verzetten. Het pleidooi van Soekarno zelf en van de advocaten toont verder de zuiverheid van de P. N. I.-actie en de onjuistheid van het Regeeringsoptreden. „Met sterk verlangen kijken wij naar het vonnis in laatste instantie uit; moge een reiner geluk straks rechtvaardigheid brengen!” roept schrijver uit. Ten slotte deelt hij mede, dat hij het niet langer kan verzwijgen om zijn spijt over het optreden van een bekend blad (te Bandoeng) te kennen te geven, welk blad meende dat ten aanzien van de P. N. I. maatregelen moesten worden getroffen. Het is niet de eigen bangsa, vaak van opruiing beschuldigd, die in werkelijkheid opruit, doch kranten zooals die van Bandoeng doen het hart koken.

Volgens de Persatoean Indonesia, het orgaan van de P. N. I., van 30 Jan. moet het gansche Indonesische volk niet achterstaan bij sommige Nederlandsche groepen en zoowel mondeling als schriftelijk zijn ontevredenheid over het vonnis kenbaar maken. Deze stem van onbevredigdheid zal door het buitenland worden gehoord en dat dit een morele waarde heeft, valt niet te ontkennen. Voorkomen dient te worden dat de blanke pers en de reactie in het algemeen de Regeering zullen kunnen suggereren om de P. N. I. te ontbinden. Weliswaar is de laagste rechtbank, i.c. de Landraad, niet competent een vereeniging verboden te verklaren, doch met zijn uitspraak in handen kan de Regeering naar verkiezen door een achterdeur de P. N. I. verboden verklaren. Ten aanzien van het appèl wordt opgemerkt dat indien de Raad van Justitie rechtvaardig is, de leiders wel vrijgesproken zullen worden en de vereeniging P. N. I. zal kunnen blijven bestaan. Doch gevreesd wordt dat de rechters reeds bij voorbaat zich hebben laten beïnvloeden en niet onbevooroordeeld zullen recht spreken. Vergeten mag niet worden dat zij toch gewone menschen zijn en niet geheel thuis zijn in politieke aangelegenheden. In een politiek geding is alleen resultaat te verwachten indien het volk zijn heftig protest laat hooren. De coöperatoren worden uitgenoodigd aan deze wenschen uitvoering te geven, gedeeltelijk ook om van hun reine gevoelens jegens de P. N. I. te laten blijken. De overwegingen van het vonnis worden dan becriti-

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Leidschestr. 5 — Dam 10

— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4

GENUA

MARSEILLE

NICE

PARIS

Uff. Informazioni C.I.T.

Cie. Insulinde

Cie. Insulinde

Knickerbocker Tours

Stazione P. Principe

11 Bd. Dugommier

15 rue Grimaldi

14 Bd. Malesherbes

Wij trachten U het
BESTE te leveren
voor den
LAAGSTEN prijs.

MEUBELFABRIEK
MESKER
PARKSTRAAT 10
DEN HAAG

5604

seerd, omdat in hoofdzaak uitgegaan is van het standpunt dat de P. N. I. naar de onafhankelijkheid van Indonesië streeft. Dit kan tot ongewenste consequenties voor de andere Indonesische vereenigingen leiden. Een rechtbank heeft niet te overwegen wat zal kunnen gebeuren, maar wat is geschied. Hoe Indonesië haar onafhankelijkheid zal krijgen is niet specifiek een zaak van de P. N. I., doch van het gansche Indonesische volk. De P. N. I. wekt alleen het gevoel van het volk t.a.v. zijn rechten op. Het verband, dat de rechtbank tusschen de P. N. I. en de P. I. heeft trachten te leggen, is ook gezocht.

In een beschouwing bij de jaarswisseling wijst de *Persatoean Indonesia* er verder op dat de gebeurtenissen ten aanzien van de volksbeweging in Indonesia hebben uitgezeven waar de oorzaak van de moeilijkheden der nationalistische beweging zit, namelijk bij het gemis aan een gezonde eenheids-politiek. Men moet alle vertrouwen hebben in de ijzeren wereldwet dat een vreemd land op den duur toch zijn greep om een ander land moet loslaten en met Indonesia zal het evenzoo gaan, waarom er dan ook geen reden is om den moed te laten zakken. De vrijheid slaat in het Oosten meer en meer om zich heen: India, China, Marokko enz. bewijzen dat; al deze landen schreeuwen om de vrijheid en om het zelfbeschikkingsrecht terug te krijgen. Men verdiepe den geest van het gekleurde volk, die zich verzet tegen de hardvochtigheid van het blanke ras, welke geest thans niet meer tegen te gaan is. Het is ongetwijfeld de plicht van iederen gekleurde om het Oosten te helpen bevrijden: bewustheid van de eigen waarde als mensch, van het eigen eergevoel, laten niet toe dat het eene ras door een ander wordt vernederd. Het jaar 1931 moet op dezen verheven weg doorgaan.

De *Oetoesan Sumatra* van 14 Januari is er van overtuigd dat de poenale sanctie op den duur zal verdwijnen, maar de afschaffing daarvan wordt door „sana” steeds tegengewerkt. In verschillende Europeesche bladen prijst men het stelsel als de basis voor de ontwikkeling van de Delische cultures. De schrijver meent echter de noodzakelijkheid van een poenale sanctie voor de ontplooiing en den bloei van ondernemingen te moeten betwijfelen; zoo zijn er streken, de Straits o. a., die centra zijn van floreerende plantages en die een dergelijke arbeidsovereenkomst als in Deli niet kennen. Thans wordt er van buiten, in het bijzonder door Amerika, een druk op de ondernemers uitgeoefend om het stelsel af te schaffen. Als dus de p. s. wordt opgeheven, dan doet men zulks niet uit menselijke overwegingen, maar omdat men daartoe door het eigen belang is gedwongen. Uit gesprekken met contraktanten valt wel op te maken dat het hun onverschillig is of de p. s. wordt afgeschaft dan wel gehandhaafd blijft. Voor hen is het alleen van belang waar zij met hun salaris kunnen dobbelen en pretmaken. Ons lijkt het alsof zij een moeilijk bestaan leiden, maar in werkelijkheid voelen ze zich gelukkig.

In het nummer van 12 Januari wederom de Volksraadsverkiezingen besprekende, zegt de redactie van de *Bintang Timoer* dat dus alweer bij de verkiezingen voor West-Java het B.B. de overwinning heeft behaald. Zij vreest dat het met Midden- en Oost-Java ook zoo zal wezen. Als het zoo gaat, zal de Volksraad vol B.B.-ambtenaren raken, mits het benoemingsrecht van den G.-G. als een radicaal correctief wordt gebruikt en particulieren worden benoemd als tegenwicht op het B.B. De redactie wil allerminst het beleid en de oprechtheid der gekozenen in twijfel trekken, maar de praktijk heeft bewezen dat het niet zoo goed is om te veel B.B.-ambtenaren in den Volksraad te hebben! De z.g. Inlandsche Meerderheid kan in 1931 dan pas van waarde zijn als de kwaliteit der Indonesische leden als een garantie kan gelden; de hoeveelheid alleen helpt niet veel.

In het nummer van 16 Jan. acht de *Bintang Timoer* het voorts noodig dat in den Volksraad

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

ook bekwame Inh. leden van de buitengewesten zitting nemen, niet om een front tegen de Javanen te maken, maar opdat zij hun klein aantal door hun capaciteiten vergoeden en in het openbare leven gewaardeerd worden. De Javaansche leden zullen ook niet nalaten aandacht te besteden aan de toestanden buiten Java, maar in den regel hebben de Javaansche politici en courantiërs slechts een oppervlakkige kennis van de buitengewesten, zoodat zij in verschillende onderwerpen de eilanden buiten Java betreffende, vaak door gebrek aan kennis omtrent de zaak, hun steun niet kunnen geven en waar hun aantal groot is, zou dat gemis aan medewerking de buitengewesten kunnen schaden en aan de heeren Soekawati en Ali Moesa aanleiding kunnen geven tot het vormen van een „overzeesch front”. De Inh. leden van de buitengewesten moeten persoonlijkheid bezitten. De red. verheugt zich over het aanblijven van de huidige Inh. leden van de buitengewesten. Worden de heeren Mochtar, dr. Rasjid en Roesad dan nog gekozen, dan zullen de Javanen in hen bekwame medestrijders hebben.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

La Quinzaine Coloniale

Dit orgaan van de Union Coloniale Française herinnert eraan, dat 1 Maart 1896 — dus voor 35 jaren — het eerste Bulletin verscheen.

Gazette de Hollande

van 13 Maart no. 3126 maakt melding van een artikel door P. K. Youandi in Th. Netherlands Indies Review, orgaan van de Britsche Kamer van Koophandel in Ned.-Indië (nummer en datum worden niet opgegeven. Het artikel is een belangwekkende studie van de zeden en gewoonten van de inlandsche bevolking van Java).

De Hollandsche Revue

van 15 Maart 1931, no. 3: De krant van Daendels. Iets over de Bataviaasche Koloniale Courant van 1810-11, door A. Hallema (Hierover hebben wij in het K. W. reeds gelezen). — Beschavingswerk onder de Kaja-Kaja's. Wat in Z. N.-Guinea gedaan is. (Een onderhoud met Pater Verhoeven over land, bevolking, werk van de missie en de vogeljagers).

De Indische Post

No. 7 van 14 Maart: Onze Meening (in het conflict over het optreden van den heer Kiewiet de Jonge. De schrijver Z. schaaft zich aan de zijde van den Minister en wijst er op, dat achter de schermen de strijd tusschen minister en landvoogd over deze zaak reeds lang gaande is). — Heldenvereering, door Z. (de overdreven wijze waarop vertrekkende ambtenaren als onmisbaar worden gevierd en gehuldigd).

De Indische Mercurus

No. 11 van 18 Maart: Enkele waarnemingen over het Indische reukhout „Kajoe Laka”, door ir. W. Spoon (als gevolg van een reis in 1927 door Ned.-Indië door prof. dr. L. P. de Bussy. Uit de waarnemingen van de afd. Nijverheid blijkt, dat slechts het oude roodbruingetint kernhout de nerolidolhoudende olie vermag te leveren). — De Rubberproductie en haar invloed op de Inlandsche bevolking van Ned.-Indië, door M. Sidney Parry (naar aanleiding van het boekwerk van den heer Hubert Banner: A Tropical Tapestry).

Korte Berichten voor L. N. en H.

No. 6 van 6 Febr.: De bestemmingen van den uitvoer van enkele producten uit Java en Madoera gedurende 1928, 1929 en 1930. II (vervolg).

De Opbouw

Maartnummer: De Indische jaarcijfers over 1929, door G. Th. Stibbe (de belangrijkheid van het Statistisch Jaaroverzicht van N.-I. neemt toe. Tevens worden eenige cijfers over de samenstelling der bevolking gegeven). — Indische kroniek, door J. F. H. A. Later (de Volksraad. Het incident Kiewiet de Jonge, Plein en Buitenzorg, Vermindering van ambtenaarssalarissen, Onze vrijzinnige leider gaat

heen (de heer Kerkkamp), De inlandsche beweging).

Ons Zeewezen

15 Maart no. 3: Korte geschiedenis der kustverlichting in Ned.-Indië, door W. S. (vervolg).

De Rijkseenheid

van 18 Maart no. 25: De Sovjet en de Ned.-Indische Heerendiensten, door mr. H. Cohen de Boer (schrijver trekt te velde tegen de averecht-sche voorlichting door het Bulletin van de Eng.-Russische Parlements-Commissie, waarin de mededeelingen tendentieus verdraaid zijn).

Spoor- en Tramwegen

No 6 van 17 Maart: Tracéeverlegging nabij de Tjisomang, door ir. C. L. de Voogt.

Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap

Maart: Vergelijking van Ned.-Indië met Britsch-Indië op economisch gebied, door prof. dr. J. H. Boeke (lezing op 30 Dec. 1930 voor den Kolonialen Vacantie-cursus voor Geografen. (De westerse techniek vermag het welvaartsvraagstuk niet op te lossen en in verhouding van stad en agrarisch gebied, in Britsch — zoowel als in Ned.-Indië moet elke verbetering haar uitgangspunt nemen bij het sociale inzicht, de wil naar beter en de daadkracht van de landelijke bevolking zelf). — De Snellius-expeditie (met 2 kaarten en 1 diagram). — Gorontalo een handelscentrum van Noord Celebes, door dr. R. Broersma. — Onbekwaamheid van houtvesters tot systematisch-botanisch en planten-geografisch wetenschappelijk werk. (Een verweer van het tijdschrift Tectona. De plaatsing geschiedt op verzoek van het Bestuur der Vereeniging van Hoo-gere ambtenaren bij het Boschwezen in Ned.-Indië).

De Tropische Natuur

Februarinummer: Nesten en eieren van de Javaansche Hoornzwaluw (*Batrachostomus javensis* (Horsf), door L. Coomans de Ruiter. — Enkele aanvullende gegevens betreffende *Nepenthes-Spin-nen*, door J. C. van der Meer Mohr. — *Mycetanthie* (*Brugmansia*) *Zippellii* (Bl.) V. Steenes, door D. F. van Slooten. (Voor het eerst komt deze naam in de Tropische Natuur voor, hoewel de plant reeds herhaaldelijk een onderwerp van bespreking heeft uitgemaakt, doch onder den naam van *Brugmansia Zippellii*. Bl.

De West-Indische Gids

Maartnummer: Dr. Herman F. C. ten Kate 21 Juli 1858—5 Febr. 1931, door dr. H. D. Benjamins. — Heeft in Suriname een vruchtenbedrijf kans van slagen, door W. R. Menkman. (Het vraagstuk is drieledig: cultuurmogelijkheden, vervoermogelijkheden en afzetmogelijkheden. Een speciale voorlichtingsdienst ten behoeve van onze West acht hij wenschelijk). — De verrassing van Willemstad II. Rondon het proces-Borren, door mr. B. de Gaay Fortman (slot van de documentatie over den overval door Urbina c.s. op 8 Juni 1929). — Bankwezen in Curaçao (1906—1928) II slot, door J. van Ettinger. — Quijrijn Spranger, door jhr. L. C. van Panhuys. (Geschiedkundige bijzonderheden over Spranger geput uit brieven van graaf Johan Maurits van Nassau, den Braziliaan, in het huisarchief van H. M. de Koningin aanwezig.)

BOEKENSCHOUW.

Siam Muang-Thai, uitgegeven in samenwerking met het genootschap „Nederland—Siam”, Firma ten Hagen. Een rijk verlicht werk gewijd aan het land der Vrije Menschen, tevens een land van den vrede. Na een inleiding woord van J. G. Loohuis en L. D. Petit, de laatste secr.-penningm. van „Nederland—Siam” volgt een zeer belangwekkend artikel: De „Compagnie in Siam”, door W. Blankwaard, dat ons aan menigen voetstap der vaderen herinnert in de dagen der 17de eeuw. J. G. Loohuis, drs. geogr. schreef het hoofdstuk: Het Koninkrijk Siam. Een algemeen Historisch Geographisch en Economisch overzicht. Dan volgt een literatuur-opgave betreffende Siam om te besluiten met een hoofdstuk Siameesche architectuur door L. D. Petit. Gaarne vestigen wij de aandacht onzer lezers op het genootschap Nederland—Siam, dat zulk nuttig werk verricht en dat zich ten doel stelt, de goede betrekkingen op alle mogelijke gebied tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië eenerzijds en Siam anderzijds te bevorderen en dat doel tracht te bereiken door:

A. in Nederland en Nederlandsch-Indië 1ste een onderlingen band te vormen tusschen

COLUMBIA

De bekende mooie succesnummers uit

„das Land des Lächelns”

en verder een keurcollectie van Odeon-platen, gezongen door RICHARD TAUBER, zijn steeds in voorraad bij:

„The Columbia House”

Laan van Meerdervoort 99
Telefoon 332151 — 's-Gravenhage

5333

ODEON

hen, die — uit welken hoofde ook — voor Siam belang koesteren, en

zde de kennis omtrent Siam in den ruimsten zin des woords te vergrooten, onder meer door het houden van voordrachten, het uitgeven van geschriften en het doen plaatsen van artikelen in dagbladen en tijdschriften.

B. in Siam de kennis omtrent Nederland en Nederlandsch-Indië in den ruimsten zin des woords te vergrooten en daartoe zoo mogelijk een gelijk doel nastrevende organisatie in Siam in het leven te roepen.

Het adres van den Secretaris is Van Breestraat 21, Amsterdam.

Suriname

„De Telegraaf” van 14 Maart, 4e av. blad, schrijft:

„Het bericht, dat mr. dr. C. F. Schoch, hoofd-directeur der Surinaamsche Bank, besloten heeft, de leiding van deze instelling, welke gedurende dertig jaren aan zijn zorgen is toevertrouwd geweest, neer te leggen, zal velen in den lande hebben getroffen. Immers hiermede trekt zich een man uit het economische- en zakenleven terug, die zijn gansche leven gewijd heeft aan de belangen van onze West-Indische kolonie Suriname, een kolonie, die helaas door regeering en bewoners van het moederland door de jaren heen steeds stiefmoederlijk is bedeed. Als kenner bij uitnemendheid van Surinaamsche toestanden, was hij altijd op de bres om de belangen van deze kolonie te bepleiten en de tijdens zijn bewind verschenen jaarverslagen van de Surinaamsche Bank zijn even zoovele documenten met bijzonderheden betreffende den economischen toestand van dit dikwijls al te zeer verwaarloosde land.

„In 1901 — dus juist dertig jaar geleden — ontving hij de aanbieding om als directeur-voorzitter van de Surinaamsche Bank te Paramaribo op te treden, welke benoeming hij na kort beraad aanvaardde. In 1904 met verlof te Amsterdam zijnde, volgde met het overlijden van den toenmaligen hoofd-directeur, zijn benoeming in diens plaats, welke belangrijke functie Mr. Schoch tot op heden heeft vervuld.

„Zijn verblijf van vele jaren in deze kolonie, waarmede hij, ook na zijn vestiging hier te Amsterdam, door herhaalde bezoeken, het contact zeer nauw bewaarde, maakte hem tot een warm voorstander van de belangen van dit land.

„Sedert een diertal jaren woont Mr. Schoch te Driebergen, waar hij thans hoopt de rest van zijn leven ten volle van het buitenleven te kunnen genieten. Mr. Schoch ziet terug op een uiterst welbesteed en werkzaam leven in dienst van de instelling en de zoc nauw met haar verbonden kolonie, die re veel was het misdeelde gewest onder onze koloniën...”

Voor zoover wij den heer Schoch kennen gelooven wij niet dat het zijn voornemen is zijn verder leven in rustige rust door te brengen.

Wij lezen in „Het Algemeen Handelsblad” van 19 Maart:

„In een dezer dagen gehouden hoofdbestuurvergadering van de vereeniging Indië-Nederland werden de beginselverklaring en hare toelichting vastgesteld. Deze wijken slechts in zooverre af van de indertijd gepubliceerde, dat nu ook Suriname en Curaçao in het terrein der werkzaamheden zullen worden getrokken. Enkele niet principieele wijzigingen waren hierdoor in de redactie daarvan noodzakelijk. Het doel der Vereeniging is thans derhalve de harmonische ontwikkeling van Nederlandsch Oost- en West-Indië op cultureel, economisch, sociaal en staatkundig gebied te helpen bevorderen binnen het verband der Rijkseenheid en onder Nederlandsche leiding.

Wissel- In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

AMSTERDAM. (C)

Keizersgracht 255 — Telefoon 31290, 35290 en 36290

CURAÇAO

CARACAS

VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika

5476

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

Als voorloopige maatregel werd besloten de alleen voor de leden der Vereeniging bestemde mededeelingen te publiceeren in het weekblad „De Rijkseenheid”, in een afzonderlijk voor het doel door de redactie van het orgaan welwillend beschikbaar gestelde gedeelte.

Voor de redactie der Mededeelingen, alsmede voor verdere van de Vereeniging uitgaande publicaties werd een Redactiecommissie ingesteld, bestaande uit de heeren mr. S. Cohen Fzn., oud-regeeringscommissaris voor de Bestuurshervorming in Ned.-Indië, Helmstraat 20A, Den Haag, als voorzitter; M. B. van der Jagt, oud-gouverneur van Soerakarta en Th. Lighthart, oud-directeur van de Javasche Bank, als leden.”

De „N. R. Ct.” van 20 Maart, Ocht.bl. C, schrijft:

„In verband met de aanstaande Koloniale Wereldtentoonstelling te Parijs heeft Boeatan in de Heulstraat te 's-Gravenhage, een bijzondere collectie voorwerpen en vruchten uit de West Suriname en Curaçao aangekregen. Een gedeelte daarvan is reeds doorgezonden, er was echter zooveel, dat men ook het een en ander hier heeft kunnen houden, de kunstvoorwerpen ter aanvulling van hetgeen Boeatan met betrekking tot de West geregeld in voorraad heeft. En van deze gelegenheid heeft het bestuur gebruik gemaakt om door een kleine, maar aardige tentoonstelling eens in het bijzonder de aandacht te vestigen op dat gedeelte van onze overzeesche gewesten, dat wel eens veronachtzaamd en vergeten schijnt te worden. Het is als gezegd een kleine tentoonstelling, waarvan men een gedeelte in de uitstallkast, een gedeelte binnen vindt en die toont, dat er ook in de West fraaie en tegelijk nuttige zaken worden gemaakt. Zoo is er goed vlechtwerk bij, eenig houtsnijwerk en koperdrijfwerk. Verder een aantal voorwerpen van nog typischer volkskunst, een stuk of wat lappen in de eigenaardige Surinaamsche patronen en om nog wat apart te noemen, fraaie zakdoekjes van uitstekend linnen, die met veel smaak geborduurd zijn.

En dan zijn er ook nog de vruchten: citroenen, sinaasappelen en grape-fruits. De bezoekers krijgen gelegenheid die te proeven tijdens den dagelijkschen lunch en 's middags tijdens de thee met nog wat andere West-Indische lekkernij, zoals ijs met West-Indische sinaasappels bereid, Surinaamsche koekjes, ander gebak, e. d. De voorraad is beperkt en de genoemde versnaperingen zullen dan ook alleen deze week verkrijgbaar zijn.

In verband met de tentoonstelling wordt zij West-Indische week genoemd”.....

Een vriendelijke hand zendt ons uit Paramaribo „Surinaamsche Rijmpjes” van Sonja, overgedrukt uit „De Nieuwe Stem” 1929—November—1930.

Ter inleiding schrijft Sonja:

„Wat ik zoo week'lijks samenrijmde
Tot vulling van den „Rijmpjeshoek”
Wordt nu verzameld — hoe gewichtig! —
En gaat de wereld in als boek.

Als nu maar wie dit boek zal koopen
En dan herleest, wat 'k heb verteld,
Op 't einde niet de zucht zal slaken:
„Ach, 't is toch zonde van het geld.”

Wij kunnen Sonja gerust stellen. Niemand zal die zucht slaken. Haar — of zijn? — geestige „rijmpjes” zullen in den smaak vallen.

Iedere Surinamer moest dit aardige bundeltje koopen.

Is het hier te lande verkrijgbaar?

In het „Tijdschrift v. h. Kon. Nederl. Aardr. Genootschap” van Maart 1931 een zeer waardeerend artikel over Dr. H. F. C. ten Kate, die op 5 Febr. j.l. in den ouderdom van 72 jaren te Carthago (Tunis) is overleden.

Op 17 Maart heeft de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam vergaderd onder leiding van den heer E. Heldring.

Aan het verslag in de „N. R. Ct.” van 18

DUBBELE GELDBELEGGING.

Te koop door omstandigheden, zeer billijk, schitterend gelegen LANDHUIS met 850 M² grond. Huis en grond door nieuwe verbindingen in waarde stijgende. Een heerlijk huis voor Indische families.

Eventueel ook te huur.

Br. onder no. 6000 bureau van dit blad, Wagenstraat 37, Den Haag.

GRENDEL'S

BOUW- EN WONINGBUREAU
Bilderdijklaan 37, Rijswijk Z.-H.
Telef. 118897

Gedipl. Beëed. Makelaar

5044

HET WONINGBUREAU VOOR
RIJSWIJK EN OMSTREKEN

Te huur aangeboden

bij jonge Dame alleen gez. gem. zit-slaapkamer met vaste waschtafel. Het liefst met pension.

Adres: Azaleastraat 20, den Haag.

5063

Maart, ochtendblad C, ontleenen wij het volgende:

„Verzonden is een brief aan den directeur van P. T. T. om nacht- en weekeindtelegrammen in te stellen in het verkeer met Curaçao en Suriname. Hierop is geantwoord, dat telegrafische onderhandelingen met de betrokken administraties gaande zijn, om daartoe zoo mogelijk met ingang van 1 April te geraken, ook wat betreft Aruba, Bonaire en St. Martin.”

Volgens het rapport van Dr. Jenny Weyerman telt Paramaribo 5820 woonhuizen, 7614 erfwoningen, 153 Britsch-Indische hutten, 229 onbewoonde huizen, als kerken, scholen, theaters enz.

Een hier ter stede ontvangen particulier bericht houdt in dat eenige koffie-ondernemingen in Suriname het bedrijf hebben gestaakt en dat anderen zullen volgen. Komt er niet spoedig afdoende regeeringshulp dan wordt het daar een ramp.

Curaçao

De herziening der inkomstenbelasting.

Hebben wij meermalen den Kolonialen Raad een verwijt gemaakt van de wijze, waarop hij het 23 Nov. 1927 ingediende ontwerp behandelde, en niet verder behandelde, nadat op 23 Aug. 1929 eindelijk het Eindverslag, een jaar na de Memorie van antwoord, verschenen was, thans komt ineens, anderhalf jaar na het laatste stuk, de gouverneur met een nota naar aanleiding van het eindverslag. Dit stuk komt hierop neer, dat de verplichte „eigen aangifte” eerst zal beginnen bij inkomen van f 3000.—. De gouverneur vertrouwt, dat nu ook de laatste bedenking tegen het ontwerp vervallen zal zijn.

Begroting 1931.

De gouverneur wil deze begroting wijzigen met de bedoeling gelden te verkrijgen voor eenige noodzakelijke voorzieningen en de ramingscijfers der middelen te veranderen in verband met de omstandigheden van het oogenblik. Voor Aruba wordt nog een stijging der middelen verwacht door de voortgaande uitbreiding van de Lago oil. De raming der belastingen wordt met f 234.000.— verlaagd die der inkomsten van onderscheiden aard met f 175.000.—, terwil de „op te nemen kasgelden” van 2 op 3 miljoen worden gebracht.

Voor Mr. Gronemeyer wordt een referendarisbezoldiging aangevraagd. Van diens toekomstige opvolging van den gouvernementssecretaris wordt niet gerept. Zijn komst wordt verklaard door de behoefte aan een jurist, om de voorstellen en ad-

Trekking 1. klasse 9 en 11 Mei

**DEENSCHER
KOLONIALE**

GELD LOTERIJ

in 5 klassen

De Deensche Staat garandeert het volle winstkapitaal

Hoogste prijs in het gelukkigste geval

720000 Deensche Kronen
= ± 480000 Gulden

Hoofdprijzen en premies:

Deensche Kronen	Gulden	Deensche Kronen	Gulden
324000	= ± 216000	50400	= ± 33600
180000	= ± 120000	43200	= ± 28800
108000	= ± 72000	36000	= ± 24000
72000	= ± 48000	28800	= ± 19200
57600	= ± 38400	21600	= ± 14400

en duizenden andere groote prijzen

**Onmiddellijke uitbetaling van de prijzen per
contant zonder eenige korting**

21175 prijzen en 8 premies worden uit slechts 50000 nummers getrokken. Dus bijna de helft van de loten moeten onder alle omstandigheden winnen gedurende vijf trekkingen. De trekkingen hebben maandelijks plaats

De origineele loten voor de 1. klasse kosten:

1/4	1/2	1/1	lot
4.50	9.—	18.—	Gulden

Alle klassen gelijke inzetten

Betaling kan plaats hebben in bankbiljetten door aangeteekenden brief. Origineele loten en officieel prospectus worden onmiddellijk toegezonden tegen order met bijgevoegd bedrag rechtstreeks door het ondergeteekende geautoriseerde bureau van uitgifte.

A. Bjorch, Copenhagen K 948, Box 86

Nagekomen Berichten.

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA
GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291
**KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE
VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN**

DAMESSTOFFEN
ZOOWEL
VOOR DE TROPEN
ALS VOOR HOLLAND
BOTHE
Keenestraat 21 Den Haag
**STALEN WORDEN TEN
SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
FRANCO GEZONDEN
DOOR GEHEEL NEDERLAND**

5014

**SCHOOLVEREENIGING
„INSTITUUT WOLTERS”**

Surinamestraat 25 - Den Haag

OPLEIDING

voor Gymnasium, H.B.S. en Lyceum
KLEUTERKLASSE

voor kinderen van 3 tot 6 jaar

Inlichtingen dagelijks aan de school, liefst van 10 tot 11 uur

Telefoon 180347

De Directeur,
U. ANDRINGA

5075

Van onze Adverteerders.

Rijswijk als woonplaats.

Voor hen die repatriëren of hun verlof in Holland gaan doorbrengen, willen wij hier eens speciaal de aandacht vestigen op het lieflijke Rijswijk, direct bij Den Haag gelegen, daarom als woonoord te verkiezen, omdat men heerlijk buiten woont en toch met enkele minuten met zeer gereefelijke verbindingen Den Haag bereiken kan.

Indien deze weinige regelen u dus wellicht iets voor Rijswijk doen gevoelen, wendt u zich bij uwe aankomst in Holland tot Grendel's Bouw- en Woningbureau. Gediplomeerd-Beëdigd makelaar, Bilderdijklaan 37, te Rijswijk Z.H. Tel. 118897, die sedert eenige jaren daar is gevestigd.

Zonder twijfel zult u daar slagen, het is een vertrouwd en ter zake kundig bureau.

viezen te toetsen aan de wettelijke voorschriften en zelf voorstellen te doen, alsmede door de behoefte aan uitbreiding van het korps bureel-ambtenaren ter secretarie. Intusschen vernamen wij, dat een ander ambtenaar, die uit ontstemming over deze benoeming dadelijk had willen heengaan, onder belofte van denzelfden referendaristitel bereid is gevonden nog te blijven tot de secretarisplaats moet worden bezet.

Voor de volkstelling wordt f 20.000.— meer gevraagd, voor de Parijsche tentoonstelling f 10.000.— meer,

f 5000.— voor oprichting van een ambachtsschool van den Cur. R.-K. Volksbond,

f 2000.— voor een nieuwe pluimveevereeniging,

f 1000.— voor het Apostolaat ter zee,

f 600.— voor een burgerwachtinstructeur op Aruba,

f 626.620.— meer voor de militaire politie, die geheel (voor 1931: f 1.072.620.—) ten laste van Curaçao zal gebracht worden,

f 38.000.— voor de draadloze telegrafie,

f 100.000.— voor de Emmabrug,

f 7.800.— voor een nieuwe predikantsplaats op Negropont,

f 7.000.— voor herstelling van kerkgebouwen,

f 31.000.— voor herstelling van het gouvernementshuis en eenige scholen,

f 70.000.— voor Montecristo, het melaatschengezicht en Plantenrust.

Tegenover deze en nog eenige andere posten staan verminderingen tot ongeveer f 650.000.—.

Watervoorziening.

De *Amigoe* schrijft van een proefneming door het gouvernement om water van de Kanaalzone aan te voeren:

Het Bestuur heeft geprofiteerd van de aanwezigheid van de Lagotanker „Charles E. Harwood” te Colon, en verzocht de tanken te vullen met water uit de leiding in de Kanaalzone, ten einde hiermee de tank op Motet vol te pompen; — niet zoozeer met het doel dit water door middel van de leiding te distribueeren, maar meer als voorzorgsmaatregelen voor de bedrijfszekerheid, wanneer de distillatie-inrichting in 't ongereede zou geraken. Door de welwillende medewerking

Voor BROOD en GEBAK: Henri J. Carels, Den Haag, Amsterdam en Haarlem

532A

Uit den Verren Vreemde

Het Indische vrouwen-congres te Lahore.

Er was over dit eerste congres van Indische vrouwen zooveel geschreven, dat er groote verwachtingen op werden gebouwd. De afgevaardigden uit N.-I., de dames Soenarjati en Santosso, die vergezeld werden door den heer Soegondo, zijn er ook vol verwachting heen getogen. Te oordeelen naar het verslag, uitgebracht door eerstgenoemde, op de lebaranreceptie van 20 Februari te Batavia, is alles een groote tegenvaller geworden. De officieele afgevaardigden hebben zelfs feitelijk niet deelgenomen aan de „All Asian Women's Conference."

Bi de aankomst te Calcutta, niemand om haar af te halen, niettegenstaande hierover was getelegrafeerd. Den 15en Januari, bij aankomst te Lahore, ontvangst uitsluitend door Engelse-, niet door Britsch-Indische dames. Men vernam, dat van de leidsters uit andere landen maar zeer weinigen waren opgekomen. Burma, Afganistan, Ceylon, Perzië, Japan waren wel vertegenwoordigd, doch door landgenooten, welke reeds eenigen tijd in Br.-I. woonden.

Van de Nationale Britsch-Indische vereenigingen waren geen vertegenwoordigers aanwezig en ook geen blijken van belangstelling ontvangen.

Den 19en Januari begon de conferentie. Mevrouw Saroyuni Naidu werd tot presidente gekozen, maar daar zij sinds April 1930 in de gevangenis zat, was dit slechts een demonstratie.

Er werden wel belangrijke onderwerpen ter sprake gebracht, ook werden er resoluties genomen. Maar daar de afgevaardigden van N.-I. de overtuiging hadden gekregen, dat de organisatie geheel in handen van Engelse dames was, met miss Cousins als promotor, voelden zij dit congres niet als een congres van Aziatische vrouwen. Zij hebben daarom medegedeeld zich van officieele vertegenwoordiging te onthouden.

Toch hebben de dames indrukken over Br.-I. gekregen, waarover het wel de moeite waard was mededeelingen te doen. Mej. Soenarjati gaf hierover het een of ander ten beste.

Interessant was hetgeen mevrouw Mangoensarkoro, voorzitter van het hoofdcmité, dat zich voor Lahore gevormd had, ter kennis van de bijeenkomst bracht, om te verklaren hoe de verkeerde opvatting, over hetgeen het congres was, is kunnen ontstaan.

De circulaire van de A. A. W. C. is aanvaankelijk ontvangen door de dames Fournier en Van Leeuwen te Bandoeng. Een harer gaf de circulaire aan mej. Soewarni, voorzitter van de vereeniging Istri Sedar te Bandoeng.

Mej. Soenarjati heeft daarop, zonder nadere inlichtingen in te winnen, pogingen in het werk gesteld om ook Javaansche vrouwen als afgevaardigden te zenden. Binnen 2 maanden kreeg men ruim f 3400 bijeen om de kosten te dekken.

Het verdere is bekend.

Volgens de verslagen in verschillende bladen heeft het congres zich inderdaad wel met belangrijke kwesties bezig gehouden: onderwijs, het kind, drankbestrijding, enz. Men kreeg den indruk, dat er wel ernstig werk is verricht. Onder de sprekers waren ook Indische vrouwen. Engelsch was de congretaal; dit werd echter verklaard doordien 't de eenige taal was, waarvan men kon aannemen dat zij door allen zou worden verstaan. Met dit al weet men nu echter dat 't toch eigenlijk geen „All Asian Women's Conference" is geweest.

Gebrek aan geneeskundige hulp.

Oeuvre, het Fransche dagblad dat dikwijls koloniale aangelegenheden te berde brengt, zet een artikel, over het tekort aan geneesheeren, in met deze pakkende cijfers: voor de 45 miljoen inlanders der Fransche koloniën zijn daar slechts 173 Europeesche geneesheeren. Het verwerkt dan een voordracht, door den heer P. Pégourier gehouden voor l'Association générale des étudiants te Parijs, die inderdaad niet hoopvol luidde.

Hij onderscheidde de beschikbare krachten in: 167, die geheel vrij de praktijk uit oefenen, voor Europeanen en goed gesitueerde inboorlingen; die welke een contract gesloten hebben, maar toch als particuliere geneesheeren handelen, alleen in Fransch Oost-Afrika; de officieren van gezondheid; de geneesheeren voor de hulp aan inboorlingen, het is voor hen, dat hij het cijfer 173 noemde ter voorzinning in de verzorging van 45.000.000. Feitelijk is 't erger, en minder erg. Erger, doordien van geneeskundige hulp voor inlanders eigenlijk alleen sprake is in Madagascar, Indochina, West-Afrika en Nieuw-Caledonië. Vele gebieden zijn dus geheel verstoken. Minder erg omdat in de genoemde koloniën de 173 praktiseerenden natuurlijk niet tegenover 45.000.000 staan, maar toch is de verhouding er in werkelijkheid allertreurigst.

De lust van den Franschen medicus, om zich in het overzeesche gebied aan de verzorging van de inboorlingen te gaan wijden, is heel gering. Het

Instituut voor koloniale geneeskunde te Parijs kent diploma's toe. Van de 25 dit jaar gediplomeerden wilde, op stuk van zaken, niet één naar het overzeesche gebied. Dit is te meer opmerkelijk, omdat Frankrijk zelf eigenlijk een te veel aan dokters heeft, vele jonge geneesheeren vinden in het moederland ternaauwernood een bestaan.

De heer Pégourier schrijft dit verschijnsel niet toe aan een werkelijk ontbreken van lust tot expatriëren, doch uitsluitend aan de te ongunstig gestelde voorwaarden.

Het begin-salaris is voor Madagascar 22 à 25000 fr. voor Indochina, waar 't leven bekend duur is, 37730 fr. p. j. Na een volbrachte studie van 7 à 8 jaren vragen de jonge medici iets anders. Het wordt niet overdreven geacht als grondslag 60000 fr. te stellen; met vergoedingen, die te regelen zijn in verband met het klimaat, de plaatselijke eischen van het leven, e. d. m., benevens een behoorlijk pensioen na 25 dienstjaren.

Is een voorziening in dezen geest hoogst noodig, wil Frankrijk zijn plicht tegenover de inboorlingenbevolking nakomen, daarnaast zal bovendien moeten worden gezorgd, voor een algemeenen burgerlijken geneeskundigen dienst, die voor elk der koloniën ook voorziet in de behoefte aan geschikt en bekwaam personeel.

Een bericht, waaruit veel te lezen is.

La Dépêche Coloniale van 11 Maart bevatte dit berichtje: Een draadloos bericht meldt de aankomst te Cayenne van 673 veroordeelden, per s.s. La Martinière. Dit zijn Fransche forçats. Daarna zou het schip naar Haiphong gaan, waar het Annamitische verbannen zou afhalen om ze naar Cayenne te brengen. Dit zijn veroordeelden van de bloedige relletjes in Indochina.

Ingezonden

De ambtenaren en de actie tegen mogelijk noodzakelijke salarisvermindering.

Een bijeenkomst van de Besturen der Afdelingen Nederland van het N.-I. Onderwijzers Genootschap, den Indischen Postbond en den Indischen Spoorbond nam met verbazing kennis van de zinsnede in uw blad van 12 Maart no. 11, blz. 124, rubriek Van Week tot Week, luidende: „Het laakbare voorbeeld der Europeesche Landsdienaren heeft bij de Inlandsche collega's navolging gevonden."

De Inlandsche Vakcentrale van Landsdienaren had n.l. besloten, in vergaderingen op verschillende plaatsen op Java een actie te voeren tegen salarisvermindering.

Die Besturen zouden van Uw Redactie gaarne vernemen, in hoeverre het voeren van een actie als vorenbedoeld, laakbaar is.

Hoogachtend,

Lancel, Bloemsmas, Bouwman, Boomer, N. I. O. G.; Kragt, v. Brakel, Postbond; Van Santen, Hoogenboezem, Spoorbond.

Naschrift der redactie:

Wanneer de Regeering, de éénige instantie die alle betrokken omstandigheden en factoren behoorlijk kan overzien en, uit dien hoofde, alléén de waarschijnlijkste prognose omtrent den aard en het verloop der crisis stellen kan, na grondige overweging den toestand dermate critiek bevonden heeft, dat zij zich verplicht acht zelfs eene verlaging van de salarissen harer dienaren — tevens hare verantwoordelijke medewerkers in het staatsorganisme — in ernstige overweging te moeten nemen, dan is het een laakbare daad van die landsdienaren, naar het oordeel van den medewerker van „Van Week tot Week", wanneer zij in zulke hoogst zorgvolle tijden het der Regeering nog moeilijker maken. En, hij staat in dat oordeel verre van alleen. Uit den aard hunner functies behooren de landsdienaren in de allereerste plaats aan de zijde der Regeering te staan en het voorbeeld te geven van offervardigheid, indien die door de Regeering noodig geoordeeld zou worden; en hoogst laakbaar acht hij het wanneer zij in stede daarvan, tegen de Regeering zich stellen en krachtig agiteeren. Het protest onder beantwoording mag wellicht 'n uitvloeisel van een ongelukkig gemis van het vereischte besef, dat de ambtenaar behalve individu, ook en wel bijzonderlijk is een officier op het schip van staat, wiens eerste plicht het is, door samenwerking met de hoogste leiding, dat schip alsmede de aan zijne zorgen toevertrouwde opvarenden en lading zooveel mogelijk veilig te stellen en in goede haven te brengen; eerst daarna behartige hij — en dan met recht — zijn individuele belangen.

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103B-105B — ROTTERDAM
TELEFOON 51565 5591

Een der goede adressen voor Indische verlofgangers.

KLEEDING MEUBELN TAPVTEN enz.
in 12 MAANDEN zeer discrete behandeling
DE Centrale Waarenmagazijnen
N.Z. VOORBURG WAL 312 - AMSTERDAM

Verbindingen te Den Haag - Rotterdam - Utrecht

— Levering door geheel Nederland — 5579

Berichten der Afdelingen

Afdeling 's-Gravenhage.

Op Vrijdag 10 April a.s., des avonds 8 uur, zal Prof. L. van Vuuren, Hoogleraar te Utrecht, in het Gebouw Excelsior, Zeestraat 57b alhier, een causerie met lichtbeelden houden over: „De invloed van de wereldligging van Ned.-Indië op de ontwikkeling van het gebied en op de politieke gebeurtenissen in Oost-Azië".

Leden en begunstigers van de afdeling 's Gravenhage hebben met één huisgenoot vrijen toegang op vertoon van hun lidmaatschapskaart 1931.

De Secretaris,

J. C. BAUDOIN,

Jacob Hopstraat 12. Telef. 554262.

Afdeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt: 1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstreken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benodigde informaties te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonnelaan 16, Vice-Voorzitter; de H.H. J. H. Stockmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne praktische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v.h. Informatiebureau.

Afdeling Apeldoorn.

Woensdagavond, 1 April, in de groote zaal van „La Bordelaise" te 8 uur, hooft professor L. van Vuuren, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, een causerie met lichtbeelden te houden over: „De invloed van de wereldligging van Nederlandsch-Indië op de ontwikkeling van het gebied en op de politieke gebeurtenissen in Oost-Azië".

Toegang: voor leden gratis, met recht op twee introductie's à f 0.25. Begunstigers vrije toegang. Alle verdere belangstellenden f 0.50.

Waar blijven de leden door de leden aangebracht? HET BESTUUR.

N.B. Nog niet betaalde contributie kan aan de zaal voldaan worden.

Afdeling Amsterdam.

De reis naar de Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

Met nadruk wijzen wij er op dat de reizen — welke momenteel op het programma staan — zullen plaats vinden op 15 Juni, 29 Juni en 20 Juli 1931.

Voor alle reizen bestaat nog gelegenheid in te schrijven. Men wachte echter niet te lang, daar wij zoo veel mogelijk willen voorkomen dat een of meerdere reizen worden overteekend.

Een voorloopige storting ad. 10 gulden per persoon is verplichtend gesteld en moet de aanvraag vergezellen.

Het volledige programma is op het oogenblik in druk en wordt binnenkort aan de afdelingen verzonden.

In het belang eener goede organisatie wordt echter dringend aangeraden zich zoo spoedig mogelijk voor een der drie reises op te geven. Men kan zich nog altijd drie weken van te voren terugtrekken.

L. D. PETIT

Secretaris Afd. Amsterdam.

Afdeeling Nijmegen.

Het derde en laatste gedeelte van de door den heer H. F. Tillema opgenomen film „Mijn Reis door Borneo" werd Zaterdagmiddag 21 Maart j.l. aan de leden van onze afdeeling in het Olympia-theater vertoond. Het eerst werd een bezoek gebracht aan de leproserie der Missie te Singkawang. Enkele lepralijders in verschillende ziekteperiodes werden ons vertoond. Wanneer wij zien, wat hier door het zegenrijke werk der Missie is tot stand gebracht om het lot van deze ongelukkige schepsels zooveel mogelijk te verlichten, dan krijgen wij wel groote bewondering voor het opofferende werk, dat hier door de missionairs wordt verricht.

Hierna drongen wij langs de Kapoeasrivier, langs de plaatsjes Sanggau, Sintang, Selimbau, het binnenland van de W.-afd. van Borneo, binnen. De tocht strekte zich uit tot Poetoessibau p.l.m. 900 K.M. het binnenland ingelezen.

Bij dezen tocht werd nog met den bestuursambtenaar een bezoek gebracht bij de Kajan-Dajaks, op de grens van Britsch-Borneo, waar een feestelijke ontvangst met groot avondfeest plaats had. Een missie-statie in 't diepste binnenland werd nog bezocht met kerkje, ziekenhuis, enz. en waar aan Dajaksche meisjes huishoudelijk onderwijs werd gegeven. Met pater Cassianus werd nog een Dajak-kampong bezocht, waar practisch landbouwonderwijs en lees- en schrijfles werd gegeven.

Van de W.-kust van Borneo werd nu afscheid genomen en de terugreis naar Nederland aanvaard aan boord van een hadjiboot, waarmee 900 pelgrims de reis tot Djeddah meemaakten. Het leven aan boord werd ons vertoond en werd een bezoek gebracht aan het eiland Perim en de pelgrimshaven Djeddah. Nadat de pelgrims ons hadden verlaten

werd de reis via Port-Said en Marseille naar Amsterdam voortgezet. Van den tocht door de Middellandsche zee werden ons nog eenige mooie opnamen getoond en verder het klooster op Kaap St. Vincent.

De zaal was matig bezet, wij hadden ongeveer 400 bezoekers. De hier ter plaatse heerschende griep was ongetwijfeld oorzaak, dat het bezoek niet zoo talrijk was als wij gehoopt en verwacht hadden. Het publiek toonde door herhaald applaus zijn groote ingenomenheid met het vertoond.

Onze voorzitter, de heer G. J. Burger, bedankte den heer Tillema, die in de zaal aanwezig was, hartelijk voor hetgeen hij voor onze afdeeling heeft gedaan. Hij roemde den heer Tillema voor de schitterende wijze, waarop hij zijn groote energie en financiën ter beschikking heeft gesteld om in het moederland grotere bekendheid te geven aan het prachtige, dun bevolkte en nog zoo weinig in cultuur gebrachte eiland Borneo.

DE AFD.-SECRETARIS.

Nijmegen, 22 Maart 1931.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeeling Den Haag van „Oost en West".

In het belang der administratie en ter vermindering van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeeling Den Haag, den heer J. C. Brudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Complete Jaargangen.

Complete Jaargangen 1930 K.W. ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West", bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West", zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No. 22, de som van maanden na mijn overlijden, vrij van alle kosten en rechten.

VAN DE REDACTIE.

Pakketpost.

Maximum gewicht postpakketten voor passagiers en bemanning van de uitvarende Indische mailboten.

Zooals bekend kan men postpakketten voor passagiers en bemanning aan boord van de naar Nederlandsch-Indië onderweg zijnde mailschepen doen verzenden met de wekelijksche, rechtstreeksche sneltreinen van 's Gravenhage naar Genua of Marseille, welke aansluiten op de booten van de Maatschappij Nederland, resp. van den Rotterdamschen Lloyd.

Het maximum gewicht van dergelijke pakketten, tot dusver 5 K.G. is verhoogd tot 10 K.G.

Mutatiestaat van 18 tot 25 Maart '31

Nieuwe Leden:

- Vereeniging „Voorwaarts" van gepensioneerde en gezagde Militairen van het N.-I.-L. te Arnhem, Onder de Linden 47.
- P. C. L. Blom, Ritmeester der Huzaren, Amersfoort, Koninginnelaan 14.
- W. Westenborg, Bussum, Huizerweg 43.
- Carduzo, Student, Leiden, Aloëlaan 5.
- G. H. Millenaar, Arts, Apeldoorn, Bas Backerl. 30.
- C. Koolhof, Makelaar, Hilversum, Melkpad 13.
- H. van Gerner, Tandarts, Hilversum, Taludweg 1.
- D. E. A. Lutjeboer, Leeraar H.B.S. en A.M.S., Malang, Tennisweg 8.

Voorgesteld door:

- den heer A. C. van Assum, te Arnhem.
- het Afdeelingsbestuur van Amersfoort.
- den heer H. Brandhof te Bussum.
- den heer Mr. E. Rijke te Leiden.
- den heer H. A. Schoonhoven te Apeldoorn.
- den heer P. M. Hugenholtz te Hilversum.
- Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West" te Malang.

Adresveranderingen:

- Mr. J. A. N. Patijn, thans: Buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister, van: Den Haag, naar: Rome.
- Mevrouw de Weduwe M. T. Velsing-Caspari, Den Haag, van: Galileïstr. 146, naar: De Ruyterstr. 58.
- Mevrouw de Weduwe A. C. H. Brocx-Joosten, Den Haag, van: Columbusstr. 194, naar: Waldeck Pymontkade 110.
- H. Bijkerk, Onderwijzer O.E.L.O., van: Utrecht, Amsterdamsche straat 527, naar: Weltevreden, p.a. Dep. v. O. en E.
- L. Engles, Luit.-Kolonel Inf., van: Den Haag, Laan Rectificatie: W. H. E. Scheuer, thans Ass.-Resident

- van Meerdervoort 223, naar: Bandoeng, p.a. Dep. v. O.
- L. F. Weijerman, 1ste Luit. Inf., van: Den Haag, van Beuningestraat 21, naar: Bandoeng, p.a. Dep. v. O.
- H. Sieberg, Ass.-Resident, van: Moeara Tewel-naar: Timor-Koepang.
- W. E. Scheurer, Ass.-Resident, van: Blitar, naar: Kraksaan.
- A. de Jooode, thans: Bandoeng, Billitonstraat 4A.
- H. J. E. Moll, Ass.-Resident, van: Tandjong Balei, naar: Den Haag, Frederik Hendriklaan 199, f 5, te Sintang.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Voor den dienst in Curaçao zijn bestemd:

P. Spijkstra, auto-monteur b.d. dienst van O. W. p.a. P. van der Veen, Kloosterdwarstr. 8, Sneek.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

J. Risseeuw, ad.-acc. b.d. Bel. Accountantsdienst, Noordzijde Haven 14, Bergen op Zoom; mej. mr. H. Krol, ambt. ter besch. b.h. Hoofdkantoor der Opiumregie, p.a. Ned. Handel Mij., Amsterdam; F. H. Sigar, douanekommies te kl. v. Bylandtstraat 114, Den Haag; J. Drenth, gedipl. gezaghebber b.h. B.B., Eikenlaan 24, Heerenveen; mevr. G. H. M. Poulis, geb. van Tulder, hoofdonderwijzeres b.h. O.W.L.O., p.a. Ned. Handel Mij., Den Haag.

Met Pensioen.

Mevr. J. B. Tempelman, hoofdonderwijzeres b.h. O.W.L.O., Vondelstraat 260, Den Haag.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank, Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam.

	16 Mrt. 23 Mrt.	1931
Aandeelen Koloniale Bank	143	144
„ Ned. Ind. Handelsbank	130 ³ / ₄	130 ³ / ₄
Cert.aand. Ned. Handel Mij.	148	148 ¹ / ₂
Aandeelen Alg. Exploratie Mij.	91 ¹ / ₂	88 ¹ / ₂
„ Kon. Petroleum Mij.	286 ¹ / ₂	287
„ Rubber Cult. Mij. A'dam.	110	110 ³ / ₈
„ Ned. Ind. Suiker Unie	163	166
„ Ned. Scheepvaart Unie	132	132 ¹ / ₄
„ Handelsverg. A'dam	386	390 ¹ / ₂
„ Deli Batavia Mij.	241 ³ / ₄	252 ¹ / ₂
„ Deli Maatschappij	252	256 ³ / ₄
„ Senembah Mij.	308 ³ / ₈	316 ¹ / ₄
„ Deli Spoor	155 ¹ / ₂	153
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	157 ¹ / ₂	154 ¹ / ₂
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	237 ³ / ₄	254
Cert.aand. Margarine Unie	223 ³ / ₄	224 ³ / ₄
Wisselkoersen		Verkoop
Londen	12.11 ⁷ / ₈	
New York Cable	2.49 ³ / ₈	
Berlijn	59.44	
Parijs	9.76	
Brussel (Belga)	34.73	
Zurich	48.01	
Weenen	35.10	

PIANO of Radio?

Piano en Radio staan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen blijven om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel betere goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziekkennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 100
DEN HAAG — TEL. 337867
PIANO'S ORGELS RADIO

5289

Hoofdkantoor
BINCKHORSTLAAN 5
Telefoon 772184
(3 lijnen) 5563

Eerste klasse Familie-Pension
PENSION MARINA
MENTON (Côte d'azur) Tel. 167
W. & K. Stroomend water. — Gelegen aan Zee te Menton, in de nabijheid van het station en de tram. 5519